AGDER
fylkeskommune

Høringsuttalelser til regional kompetansestrategi for Agder 2030, i alfabetisk rekkefølge

(klikk på navnet for å komme direkte til uttalelsen)

- Arendal kommune
- Evje og Hornnes kommune
- Eyde-klyngen
- Flekkefjord videregående skole
- Foreningen mot psykisk vold
- Funksjonshemmedes fellesorganisasjon Agder
- Fylkeseldrerådet i Agder
- Grimstad kommune
- Hovedorganisasjonen Virke
- Kompetanseforbundet
- KS Agder
- Kvinesdal kommune
- Næringslivets hovedorganisasjon NHO Agder
- Setesdal interkommunalt politisk råd
- Stiftelsen Aftenskolen
- Stiftelsen Flexid
- Studentorganisasjonen i Agder
- Universitetet i Agder
- Utdanningsforbundet Agder
- Voksenopplæringsforbundet
- Østre Agder samarbeidet Interkommunalt politisk råd
- Åseral kommune

Fra: "Haugen, Janthra" <Janthra.Haugen@arendal.kommune.no>
Sendt: fredag 18. september 2026 19:33:24
Til: "AFK.Postmottak" <postmottak@agderfk.no>
Emne: Høringsinnspill: regional kompetansestrategi for Agder

Hei,

Takk for muligheten for medvirkning.
Her kommer høringsinnspillene fra Arendal kommune.

1.Samfunnsutvalget har behandlet saken i møte 10.09.2026 sak 26/23
Votering
Kommunedirektørens forslag ble enstemmig godkjent.

Samfunnsutvalget vedtak
Arendal kommune støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030.
Arendal kommune ber Agder fylkeskommune styrke arbeidsrettet og faglig grunnleggende
språkopplæring også for voksne. Videregående skolers verksteder, øvingsrom og fagmiljøer bør i
større grad brukes som arenaer for yrkesrettet språk og pre-kvalifisering før praksis og videre
opplæring i offentlige eller private virksomheter. Dette kan gi større trygghet for deltakerne,
brukere, pårørende og virksomhetene som skal ta imot personer som ønsker å lære og formalisere
kompetansen sin.

Arendal kommune foreslår at Agder fylkeskommune innarbeide kommunens presiseringer om
likestilling, inkludering, mangfold, universell utforming, ungdomsmedvirkning og bedre bruk av
tilgjengelig kompetanse, gjennom å innarbeide følgende i strategien:
• **Likestilling, inkludering og mangfold i hele strategien:** Likestilling, inkludering og mangfold skal være et gjennomgående prinsipp i planlegging, gjennomføring og oppfølging
av strategien.
• **Bedre bruk av kompetansen som allerede finnes**: Strategien skal bidra til å redusere
barrierer i utdanning og arbeidsliv, slik at flere kan delta og bruke kompetansen sin.
• **Arbeidsrettet norskopplæring og faglig språk før praksis:** Særskilt språkopplæring skal
styrkes for både unge og voksne slik at flere kvalifiseres til utdanning, praksis og arbeid.

Agder fylkeskommune skal, i samarbeid med kommunene og arbeidslivet, utvikle tilbud om
grunnleggende faglig språkopplæring knyttet til aktuelle yrker og utdanningsløp. Videre gående skolenes verksteder, øvingsrom og fagmiljøer brukes som læringsarenaer for yrkesrettet språk og pre-kvalifisering før deltakerne går videre til praksis og opplæring i virksomhetene.
• **Universell utforming og tilgjengelighet**: Utdannings- og kompetansetiltak skal planlegges med universell utforming og tilgjengelighet som grunnleggende prinsipper.
• **Unge må få medvirke:** Unge skal få reell mulighet til å medvirke i utvikling og evaluering
av tiltak innen utdanning, kompetanse og arbeidsliv.
• **Mangfoldskompetanse hos arbeidsgivere**: Offentlige og private arbeidsgivere skal styrke
kompetansen i inkluderende rekruttering, mangfoldsledelse, tilrettelegging og inkluderende
onboarding.
• **Mangfold som ressurs for innovasjon og omstilling:** Mangfoldige arbeids- og læringsmiljøer skal brukes som en ressurs for innovasjon, utvikling og omstilling.
• **Måling og oppfølging:** Gjennomføringen skal følges opp med relevante indikatorer for deltakelse, sysselsetting, inkludering, tilgjengelighet og kompetansemobilisering.

Avslutningsvis vil Arendal kommune understreke at regionen står overfor en situasjon der kampen
om arbeidskraften vil bli stadig sterkere. Skal Agder lykkes med å dekke framtidens kompetansebehov, må vi ikke bare utvikle ny kompetanse, men også bli bedre til å ta i bruk den
kompetansen som allerede finnes i regionen. Arbeidet med likestilling, inkludering og mangfold er
derfor ikke bare et sosialt ansvar, men en strategisk nødvendighet for regional utvikling,
verdiskaping og bærekraftig velferd. Saksprotokoll

2.Flerkulturelt råd har behandlet saken i møte 08.09.2026 sak 26/15
Votering
Kommunedirektørens forslag ble enstemmig tatt til orientering.
Flerkulturelt råds enstemmige uttalelse til saken. Saksprotokoll

3.Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har enstemmig vedtatt følgende uttalelse til saken: Rådet for personer med funksjonsnedsettelse mener at personer med en funksjonsnedsettelse må få en langt tydeligere plass i selve kompetanse og arbeidslivspolitikk. Personer med funksjonsnedsettelse representerer en betydelig ressurs som i dag ikke benyttes godt nok. Derfor bør Agder øke sysselsettingen blant personer med funksjonsnedsettelse, legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelse kan bruke sin eksisterende kompetanse, bekjempe diskriminering i rekruttering og utvikle flere praksis, lærlinger og arbeidsmuligheter med individuelle tilretteleggingar. side 2 av 3 Rådet mener at tilrettelegging må være del av kompetansestrategien. Universell utforming og individuell tilrettelegging må være et

tydelig virkemiddel. Rådet mener at overgangen fra skole til arbeid bør være en egen prioritert. Rådet foreslår at unge med funksjonsnedsettelse skal få tidlig og koordinert karriereveiledning, og at overgangen mellom skoler, utdanning og arbeid skal planlegges bedre enn i dag. Rådet forventer at offentlig sektor herunder kommuner og fylkeskommunen går foran som et godt eksempel vedrørende rekruttering personer med funksjonsnedsettelse. Saksprotokoll

4.Ungdommens bystyre vedtak Arendal kommune støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Vi i ungdommens bystyre er positive til prosjektet. Vi ønsker at prosjektet skal gå igjennom skole og barnehage, slik at det muligens blir sterkere oppmøte på kurs, arrangementer, osv. Dette mener vi vill føre til at flere dukker opp , og at ikke bare de allerede engasjerte deltar. Vi i ungdommens bystyre er positive til prosjektet. Vi mener mye av problemet skyldes dårlig Utdanningsvalg opplæring på ungdomsskolen. Utdanningsvalg opplæringen burde ha flere foredrag, og ikke slurves bort på andre fag. Mere info om hva man kan bli/ikke bli innad de forskjellige linjene. Å invitere VGS elever fra ulike linjer til skolene for å snakke om hvordan ting fungerer tror vi hadde hjulpet mye. Angående å få unge ut i jobb, mener vi at skolen burde hjelpe de elevene som ikke har mulighet for hjelp hjemme. Få hjelp til å skrive CV og å kontakte arbeidsplasser. Vi synes også at det burde være mye mere praksis i skolen. Flere arbeidsuker, og jobbdager på ungdomsskolen. Saksprotokoll

Masse lykke til med utarbeidelse av den endelige kompetansestrategien.

Vennlig hilsen

Janthra Haugen
Seniorrådgiver
Stab HR- organisasjon og utvikling
+47 98 11 75 60
janthra.haugen@arendal.kommune.no

Arendal kommune

Evje og Hornnes kommune
- hjertet i Agder

AGDER FYLKESKOMMUNE

Postboks 788 Stoa

4809 ARENDAL

Att.Ghazal Kawkab

Vår referanse:	Saksbehandler:	Dato:
2026/1528	Geir Knutsen	**11.09.2026**

Høring svar - Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Høringssvar fra Evje og Hornnes kommune, vedtatt i kommunestyre 10.09.2026 SAK 54/2026.

Kommunestyret vedtar følgende høringssvar til Regional kompetansestrategi for Agder 2030:

Evje og Hornnes kommune stiller seg positiv til Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Strategien gir et godt og helhetlig bilde av utfordringene regionen står overfor, og peker på relevante mål og strategier.

Evje og Hornnes kommune vil særlig peke på følgende:

- Det er positivt at strategien vektlegger bedre samspill mellom utdanning og arbeidsliv.
- Arbeidet med å få flere i arbeid og flere til å fullføre utdanning er avgjørende.
- Tiltak for å utvikle, tiltrekke og beholde kompetanse er viktige for regional utvikling.
- Samhandling mellom aktører må videre prioriteres og konkretiseres.
- Livslang læring og fleksible utdanningstilbud er helt sentrale virkemidler.

Evje og Hornnes kommune vil samtidig understreke behovet for:

- tydelig ansvarsdeling mellom aktørene
- konkretisering av prioriterte tiltak
- tilstrekkelige ressurser til gjennomføring

Med disse merknadene støtter Evje og Hornnes kommune strategien. Kommunestyret vedtar følgende høringssvar til Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Saksutredning

Strategien er godt forankret i overordnede føringer og tar utgangspunkt i et bredt utfordringsbilde, blant annet mangel på arbeidskraft, demografiske endringer, lav sysselsetting og behov for omstilling knyttet til teknologi og kunstig intelligens.

Strategien er helhetlig og tydelig forankret i nasjonale og regionale prioriteringer, og peker på sentrale utfordringer som er særlig relevante for Agder.

Med klare mål og strategier framstår planen som operasjonell og rettet mot konkret handling. Samtidig legger den stor vekt på samarbeid mellom offentlige aktører, utdanningsinstitusjoner og næringslivet for å møte framtidige kompetansebehov.

Et sentralt element er også satsingen på livslang læring, fleksible utdanningstilbud og omstillingsevne, slik at både arbeidstakere og virksomheter kan tilpasse seg endringer i arbeidslivet.

Planen er ambisiøs og forutsetter omfattende koordinering og samarbeid mellom en rekke aktører for å lykkes. Samtidig kan ansvarsdelingen oppleves som noe uklar i gjennomføringsfasen, noe som kan skape utfordringer knyttet til oppfølging og eierskap.

Flere av tiltakene er dessuten ressurskrevende, både for kommuner og virksomheter som skal bidra til gjennomføringen. Planen gir også begrenset konkretisering av hvordan ulike tiltak skal prioriteres, noe som kan gjøre det krevende å avgjøre hvilke innsatsområder som bør få størst oppmerksomhet og ressurser.

Vi vurderer at planen treffer godt på de sentrale utfordringene i regionen.

Det er et tydelig behov for bedre samspill mellom utdanning og arbeidsliv, slik at kompetansen som utvikles i større grad svarer på reelle behov i arbeidsmarkedet.

Samtidig er det viktig at flere kommer inn i arbeid og at flere fullfører utdanning, særlig for å møte det framtidige behovet for arbeidskraft.

Planen løfter også fram behovet for å styrke arbeidet med å utvikle, tiltrekke og beholde kompetanse, ikke minst i distriktene der tilgang på kvalifisert arbeidskraft ofte er en utfordring.

Videre er samarbeid på tvers av aktører avgjørende, ettersom ingen enkeltaktør kan løse kompetanseutfordringene alene.

Omstilling som følge av teknologisk utvikling, demografiske endringer og det grønne skiftet krever dessuten en sterkere satsing på livslang læring og fleksible løsninger for kompetanseutvikling.

Samtidig er det viktig at strategien følges opp med konkrete tiltak, tydelig ansvarsdeling og tilstrekkelige ressurser for å sikre god gjennomføring og ønskede resultater.

Sammendrag/ konklusjon

Vi er positive til strategien og støtter hovedretningen. Planen gir et godt grunnlag for videre arbeid med kompetanseutvikling i regionen, men det er behov for tydeliggjøring av prioriteringer og gjennomføring.

Bakgrunn for saken

Agder fylkeskommune har sendt ut Regional kompetansestrategi for Agder 2030 på høring. Strategien skal sikre at regionen har riktig kompetanse til å møte framtidige behov i arbeidsliv og samfunn. Planen bygger på nasjonale, internasjonale og regionale føringer, og peker ut mål og strategier for utdanning, arbeid og rekruttering.

Med vennlig hilsen

Evje og Hornnes kommune

Geir Knutsen

HR og organisasjonssjef

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.

Kopi til:

Kommunedirektør/Administrasjon

Intern kopi til:

Kommunedirektør/Administrasjon

Kommunedirektør/Administrasjon

EYDE Cluster
Sustainable Process Industry
Kystveien 2
N-4841 Arendal
Norway
post@eydecluster.com
eydecluster.com

Agder fylkeskommune
Pb 788 Stoa
4809 Arendal

Ref: Ghazal Kawkab

Dato
16. sept 2026

Høringssvar regional kompetansestrategi for Agder 2030

Eyde-klyngen viser til høring fra Agder fylkeskommune om Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Eyde-klyngen ønsker med dette å gi innspill til en sak som er viktig for våre medlemsbedrifter.

Medlemsbedriftene våre i prosessindustrien står ovenfor omfattende endringer drevet av teknologiutvikling, grønn omstilling, global konkurranse og endringer i arbeidsmarkedet. Gjennomsnittsalderen til ansatte er høy. Dette fører til behov for utskiftning av arbeidstokken over kort tid. Investeringer og teknologiutvikling gjør også at man må rekruttere inn personell med annen kompetanse enn tidligere. Å tiltrekke seg nok og riktig kompetanse blir en stadig viktigere konkurransefaktor. Det tar tid å bygge kompetanse, både internt og eksternt, og det er avgjørende med et bedre samspill mellom aktørene i økosystemet.

Menneskene som jobber i bedriftene, er de som driver utviklingen, og er bedriftenes viktigste ressurs. Derfor er det viktig å sikre god rekruttering. Ett av tiltakene bedriftene i klyngen samarbeider er å øke rekrutteringen til relevante yrkesfag, og til realfag. Våre medlemsbedrifter tar inn en stor andel lærlinger fra skoler i hele fylket, blant annet innenfor Kjemiprosess- og laboratoriefag, industrimekaniker, industriteknologi, produksjonsteknikkfaget, elektrofag og automasjon.

Eyde-klyngen støtter strategiens formål: At Agder står godt rustet til å møte omstillinger, fremmer inkludering og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, samt styrker regionens verdiskaping og konkurransekraft. Vi anerkjenner videre de internasjonale og nasjonale føringene for en helhetlig, koordinert og fremtidsrettet kompetansepolitikk som skal bidra til livslang læring, en styrket fagskole og et tettere partsamarbeid som gjør samfunnet bedre i stand til å møte framtidens krav til digital og grønn omstilling.

Eyde-klyngen er kjent med NHO Agders innspill og støtter disse. Vi vil særlig trekke frem tiltak for å utvikle kompetanse som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov. NHO Agder peker på behov for systematisk samhandling og kartlegging av regionale kompetansebehov.

Eyde-klyngen arbeider nå med en felles kompetansestrategi som bør inngå i dette kunnskapsgrunnlaget for å sikre riktig dimensjonering av videregående opplæring, fagskoletilbud, høyere utdanning og etter- og videreutdanning.

Eyde-klyngen støtter også NHO Agders etterspørsel etter et profesjonelt regionalt kompetanseforum og deltar gjerne i et slikt på vegne av prosessindustrien i Agder. ende av partene i arbeidslivet, klynger og relevante bransjer.

Vennlig hilsen,
for Eyde-klyngen

Helene F Fladmark
Daglig leder

Kristine Fuller-Gee
Prosjektleder kompetanseutvikling

Høringssvar til Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Vi viser til høringsforslaget *Regional kompetansestrategi for Agder 2030* og ønsker med dette å gi våre innspill til strategien.

Flekkefjord videregående skole ligger sentralt i Lister-regionen, og våre elever kommer fra kommunene Flekkefjord, Kvinesdal, Lyngdal, Farsund, Lund, Sokndal og Sirdal. Vi setter stor pris på arbeidet som er nedlagt i utviklingen av den regionale kompetansestrategien og kjenner oss særlig igjen i beskrivelsen av utfordringsbildet i Agder når det gjelder høy andel elever som velger yrkesfag, lav geografisk mobilitet og en for stor gruppe unge med svak tilknytning til utdanning og arbeidsliv.

Vi støtter derfor særlig delmålet om å kvalifisere flere til arbeidslivet og ønsker å komme med innspill til tiltak knyttet til **Mål 1: Flere i Agder kvalifiseres til arbeidslivet med sikte på økt sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet**.

Strategi 1.2: Økt tilgang til utdanning og opplæring

1.2.1 Videregående opplæringstilbud for voksne

Vi vil understreke betydningen av at videregående opplæringstilbud for voksne planlegges og organiseres på en pedagogisk forsvarlig måte. Erfaringer fra vår skole viser at voksne elever ofte har andre behov, erfaringer og livssituasjoner enn ungdomselever. Pedagogisk selvbestemmelsesteori peker på tilhørighet, kompetanse og autonomi som grunnleggende forutsetninger for motivasjon og læring.

Når voksne elever blir integrert i ordinære klasser med betydelige aldersforskjeller, ser vi ofte utfordringer knyttet til sosial tilhørighet og opplevelsen av fellesskap. Dette kan bidra til økt fravær og redusert gjennomføring. Vi anbefaler derfor at det etableres egne voksenklasser i vår region der voksne kan lære sammen med andre i lignende livsfase og situasjon. Slike tilbud bør kunne gjennomføres også ved lavere elevtall enn det som normalt kreves for ordinære klasser.

1.2.2 Fleksible og desentraliserte utdanningstilbud

Fleksible og desentraliserte utdanningstilbud vil være avgjørende for å nå innbyggere i hele Agder. Kunnskapsgrunnlaget viser at mobiliteten er relativt lav, og dette er særlig tydelig i Lister-regionen. Tilbudene må derfor organiseres slik at de er tilgjengelige også for innbyggere i distriktskommunene uten krav om flytting eller omfattende pendling.

Avstandene i Lister er allerede betydelige, og dersom framtidige tilbud i hovedsak lokaliseres utenfor regionen, vil mange potensielle deltakere i praksis bli ekskludert. Vi mener derfor at utdannings- og opplæringstilbud må planlegges med sterk lokal og regional forankring, slik at de bidrar til inkludering snarere enn å skape nye barrierer.

Strategi 1.3: Alle elever fullfører sitt opplæringsløp

1.3.6 Kvalifiserende møteplasser for ungdom

Vi støtter strategiens vektlegging av kvalifiserende møteplasser for ungdom som står i fare for å falle utenfor utdanning og arbeidsliv. Oppfølgingstjenesten har over tid gjort et svært viktig arbeid for denne målgruppen, og vi vil oppfordre til en styrking av tjenesten.

Særlig ønsker vi å trekke fram erfaringene med jobbskolen som et vellykket tiltak. Jobbskolen har gitt ungdom mulighet til å ta fag de mangler, møte andre i lignende situasjoner og oppleve tilhørighet i et positivt læringsfellesskap. I tillegg har Jobbskolen vært en viktig livsmestringsarena der en ble rustet for kunne fungere, og stå i, videre skolegang eller arbeidsliv. For mange har dette vært et avgjørende tilbud etter at ordinær skolegang har blitt avbrutt av ulike årsaker. Etter Jobbskolen ble avviklet, har unge, og særlig ungdom under 18 år, mistet et viktig tilbud og mestringsarena som ikke har blitt erstattet.

Vi mener jobbskolen bør videreutvikles som en kvalifiserende møteplass med fleksible løp som kan tilpasses den enkeltes behov og mål. For mange innebærer det trening i livsmestring og sosial kompetanse. For noen vil målet være tilbakeføring til skole og fullført opplæring, mens andre først og fremst trenger støtte til å komme inn i arbeidslivet. Begge veier representerer verdifulle bidrag til økt inkludering og redusert utenforskap.

Vi anbefaler videre at oppfølgingstjenesten og jobbskolen styrkes og utvikles i tett samarbeid med NAV, videregående skoler og kommunenes øvrige tilbud til ungdom utenfor utdanning og arbeid. Fullført opplæring gir flere muligheter på både kort og lang sikt, men målet bør samtidig være bredere enn kun tilbakeføring til ordinær skolegang. Det viktigste er at ungdommene opplever mestring, tilhørighet og varig tilknytning til utdanning eller arbeid. For at dette arbeidet skal lykkes trenger disse ungdommene en varig arena der de kan trene på det som kreves for å bli en del av samfunnet og bli en aktiv deltaker i eget liv.

Lokal forankring og tilstedeværelse er avgjørende for å lykkes. Dette krever god kjennskap til både utdanningsmuligheter og arbeidsmarkedet i regionen. Samtidig vet vi at målgruppen ofte har lav mobilitet og oppmøtekompetanse, og at lange reiseavstander virker hemmende for deltakelse. På denne bakgrunn mener vi at Flekkefjord er en naturlig og hensiktsmessig lokasjon for kvalifiserende møteplass i Lister-regionen og Agder Vest, men at det også bør sees om det trengs flere lokasjoner i Lister-regionen for å møte ungdommens behov.

Avslutning

Flekkefjord videregående skole støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Vi vil særlig understreke betydningen av desentraliserte og pedagogisk tilrettelagte opplæringstilbud for voksne, samt styrking av oppfølgingstjenesten og kvalifiserende møteplasser for ungdom. Dersom Agder

skal lykkes med å kvalifisere flere til arbeidslivet og redusere utenforskap, må tiltakene være tilgjengelige der folk bor og tilpasses målgruppenes faktiske behov.

Flekkefjord videregående skole
Rune Andrè Evensen, rektor.

Høringsinnspill til Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Psykisk vold som kompetanse-, inkluderings- og arbeidslivsutfordring

Til: Agder fylkeskommune
Fra: Foreningen Mot Psykisk Vold, Agder
Dato: 4. august 2026
Sak: Høringsforslag til regional kompetansestrategi for Agder 2030

> **Hovedinnspill.** Kompetanse om psykisk vold, fortsettelsesvold og traumereaksjoner må inn som et tydelig regionalt kompetanseområde. Fagkunnskap og erfaringskunnskap må kombineres, og erfaringskonsulenter må delta i utvikling, gjennomføring og evaluering av tiltak.

1. Hvorfor psykisk vold hører hjemme i kompetansestrategien

Når vold i nære relasjoner ikke blir avdekket og forstått, påvirker den skolegang, arbeidsevne, sykefravær, økonomi og muligheten til å delta i samfunnet. Dårlig forståelse i hjelpeapparatet kan forlenge belastningen og skape nye traumer. Dette får store negative konsekvenser, bade for den enkelte og for samfunnet.

Bakgrunn

I sommer gjennomførte vi en undersøkelse om voldsutsattes erfaringer med hjelpeapparatet. Blant respondentene i vår undersøkelse var psykisk vold langt vanligere enn fysisk vold. I Agder-utvalget hadde 98,6 prosent oppsøkt hjelp for psykisk vold, mot 49,3 prosent for fysisk vold. Av dem som svarte på spørsmålet om hvilken voldsform som var verst, svarte 85,9 prosent psykisk vold. Dette viser hvor sentralt psykisk vold står i erfaringene til dem som har søkt hjelp.

Det tydeligste funnet handler likevel om møtet med tjenestene: 80,3 prosent av Agder-respondentene som svarte på spørsmålet, oppga at det som ville hjulpet mest var å bli tatt på alvor. 85,3 prosent pekte på manglende forståelse av psykisk vold som en grunn til at de ikke ble tatt på alvor. Når vold omtales som en vanlig konflikt, eller traumereaksjoner tolkes som ustabilitet, kan hjelpen bomme på problemet og øke belastningen.

Volden skader, men møtet med hjelpeapparatet kan avgjøre om skaden begrenses eller forsterkes. Psykisk vold innebærer ofte at den utsatte over tid blir manipulert, mistrodd og gjort usikker på egne erfaringer. Når hjelpeapparatet deretter avviser forklaringen, omtaler volden som en vanlig konflikt eller tolker traumereaksjoner som ustabilitet, gjenskapes noe av den samme dynamikken. Å ikke bli tatt på alvor er derfor ikke en nøytral svikt i kommunikasjonen; det kan oppleves som en ny krenkelse og bidra til retraumatisering. Dette samsvarer med Gabor Matés forståelse av traumer som den indre skaden som oppstår og blir værende etter belastende hendelser (Maté & Maté, 2022). I vår undersøkelse oppga 80,3 prosent av Agder-respondentene at det som ville hjulpet mest, var å bli tatt på alvor, mens 85,3 prosent pekte på manglende forståelse av psykisk vold som en grunn til at de ikke ble tatt på alvor. Å ta voldsutsatte på alvor betyr ikke å legge bort faglige vurderinger, men å møte opplysningene med kunnskap, undersøke dem grundig og sørge for trygg og koordinert oppfølging.

2. Funn fra undersøkelsen

Foreningen Mot Psykisk Vold gjennomførte sommeren 2026 en nettbasert undersøkelse om voldsutsattes erfaringer med hjelpeapparatet. Undersøkelsen fikk 1 104 svar, hvorav 73 fra personer bosatt i Agder. Tabellen viser utvalgte resultater. Prosentene er beregnet blant dem som svarte på det enkelte spørsmålet.

Funn	Agder	Alle svar
Oppsøkte hjelp for psykisk vold (fysisk vold i parentes)	98,6 % (49,3 %)	98,7 % (48,5 %)
Oppga psykisk vold som den verste voldsformen	85,9 % (61/71)	86,9 % (932/1 072)
Pekte på manglende forståelse av psykisk vold i hjelpeapparatet som grunn til ikke å bli tatt på alvor	85,3 % (58/68)	80,2 % (835/1 041)
Oppga at det viktigste for å få mindre alvorlige konsekvenser av volden ville vært å bli tatt på alvor	80,3 % (57/71)	84,3 % (894/1 060)
Ble aldri tatt på alvor eller ventet over ett år	53,6 % (37/69)	60,2 % (608/1 010)
Oppga forverret psykisk helse da de ikke ble tatt på alvor	72,4 % (42/58)	69,7 % (636/913)

Metodeforbehold: Undersøkelsen er selvrekruttert og er ikke et representativt befolkningsestimat. Den dokumenterer erfaringene til et stort antall personer som selv oppgir å ha søkt hjelp for vold. Flervalg gjør at prosentene i enkelte spørsmål kan summere til mer enn 100. Ingen fritekstsvar eller personopplysninger er brukt i dette høringsinnspillet.

3. Kobling til strategiens tre mål

1. **Mål 1 – kvalifisering og varig arbeidstilknytning:** I Agder-utvalget oppga 47,1 prosent at både volden og belastningen med hjelpeapparatet hadde bidratt til sykmelding, langvarig sykefravær eller uføretrygd. Kompetanse som gir tidligere avdekking og riktigere oppfølging er derfor et arbeidsinkluderingstiltak.
2. **Mål 2 – kompetanse som møter samfunnets behov:** Undersøkelsen viser et tydelig kompetansegap. Blant Agder-respondentene pekte 85,3 prosent på manglende forståelse av psykisk vold, og 79,4 prosent på at volden ble forstått som konflikt mellom parter, som grunner til ikke å bli tatt på alvor.
3. **Mål 3 – tiltrekke og beholde kompetanse:** Agder kan bygge et sterkere regionalt fagmiljø ved å koble utdanning, offentlige tjenester og frivillige organisasjoner med erfaringskompetanse. Dette vil både styrke tjenestene og gjøre regionen mer attraktiv for fagpersoner som ønsker praksisnær og kunnskapsbasert utvikling.

4. Konkrete forslag til endringer og nye tiltak

4.1 Utfordrings- og mulighetsbildet: synliggjør vold som årsak til utenforskap

> Psykisk vold, herunder fortsettelsesvold, kan føre til fravær, avbrutte utdanningsløp, langvarig sykefravær og varig utenforskap. Mangelfull avdekking og feil forståelse i tjenestene kan forlenge belastningen. Kompetanse om vold og traumereaksjoner er derfor relevant for arbeidet med gjennomføring, arbeidsinkludering og mobilisering av arbeidskraftspotensialet i Agder.

4.2 Mål 1: kvalifisering, fullføring og inkluderende arbeidsliv

Tillegg under strategi 1.1.1 Koordinering av karriereveiledningstjenester

> **Forslag til ny tekst:** Karriereveiledere, ungdomsveiledere og NAV-veiledere skal ha grunnkompetanse i å gjenkjenne mulige tegn på vold og traumebelastning, spørre på en trygg måte og henvise videre. Veiledningen skal være traumesensitiv og tilpasses personer som lever med sikkerhetsrisiko, langvarig stress eller redusert funksjonsevne.

Nytt tiltak 1.3.7 Kompetanse om vold og trygge overganger

> **Forslag til ny tekst:** Agder fylkeskommune, kommunene og relevante hjelpetjenester skal utvikle felles rutiner for å avdekke og følge opp voldserfaringer som påvirker skolegang og gjennomføring. Ansatte i skole, elevtjeneste, oppfølgingstjeneste og rådgivning skal få kompetanse i psykisk vold, traumereaksjoner, barns og unges medvirkning og trygg tverretatlig samhandling.

Nytt tiltak 1.4.4 Traumesensitiv arbeidsinkludering

> **Forslag til ny tekst:** NAV Agder, kommunene, arbeidslivet og frivillige aktører skal utvikle arbeidsrettede forløp for personer med voldserfaring. Forløpene skal sikre kontinuitet, fast kontaktperson, fleksibel progresjon og samarbeid med helse- og støttetjenester. Sikkerhet og risiko skal vurderes før felles møter eller samarbeidskrav som kan bringe den utsatte i kontakt med voldsutøver.

4.3 Mål 2: systematisk kompetanseutvikling

Tillegg under strategi 2.1.1 Oppdatert kunnskapsgrunnlag

> **Forslag til ny tekst:** Kunnskapsgrunnlaget skal også omfatte bruker- og erfaringsdata om barrierer for utdanning, arbeid og tjenestebruk. Frivillige organisasjoner og personer med relevant erfaringskompetanse skal inviteres inn i kartlegging, prioritering og evaluering av kompetansebehov.

Presisering under strategi 2.1.2 Helse, omsorg og totalberedskap

> **Forslag til ny tekst:** Systematisk identifisering av kompetansebehov skal omfatte vold i nære relasjoner, psykisk vold, manipulasjon, fortsettelsesvold og traumesensitiv praksis. Kompetansen skal ses som en del av både folkehelsearbeidet, tjenestekvaliteten og samfunnets beredskap.

Nytt tiltak 2.2.4 Regional kompetansepakke om psykisk vold

> **Forslag til ny tekst:** Agder skal utvikle en kort, modulbasert og praksisnær kompetansepakke for ansatte i NAV, skole og elevtjeneste, helse, barnevern, familievern, oppvekst og andre relevante tjenester. Kompetansepakken skal utvikles og gjennomføres i samarbeid mellom fagmiljøer og personer med egenerfaring.

Kompetansepakken bør minst omfatte:

- Psykisk vold og fortsettelsesvold etter samlivsbrudd
- Hvordan avdekke manipulasjon og vold, hvordan stille spørsmål på en mate som fungerer
- Traumereaksjoner og risikoen for å mistolke de som ustabilitet eller manglende motivasjon
- Forskjellen mellom vold og gjensidig konflikt, inkludert risiko ved standardiserte samarbeidskrav
- Dokumentasjon, rettigheter, sikker henvisning og samhandling på tvers av tjenester
- Barns stemme og hvordan vold kan påvirke læring, fravær og gjennomføring

- Evaluering med brukeropplevd trygghet, å bli tatt på alvor og faktisk nytte som resultatmål

Erfaringskompetanse må være en likeverdig del

Ren fagkunnskap er ikke tilstrekkelig for å forstå hvordan psykisk vold kan skjules, fortsette gjennom systemkontakt og påvirke den utsattes fremtoning, hukommelse og handleevne. Personer med egenerfaring kan synliggjøre mekanismer og fallgruver som ellers lett overses. Erfaringskonsulenter bør derfor delta i planlegging, undervisning og evaluering – med tydelig rolle, opplæring, honorering og nødvendig ivaretakelse. Erfaringskompetanse bør supplere, ikke erstatte, fagkompetanse.

4.4 Mål 3: partnerskap og regionale fagmiljøer

Tillegg under strategi 3.1.1 Koordinert innsats

> **Forslag til ny tekst:** Frivillige organisasjoner og erfaringskonsulenter skal inngå i strukturerte dialogarenaer og i utviklingen av praksisnære løsninger. Partnerskapene skal kombinere forskningsbasert kunnskap, profesjonskunnskap og erfaringskunnskap.

Tillegg under strategi 3.2 Koble studenter og arbeidsliv

> **Forslag til ny tekst:** Utdanningsinstitusjoner og offentlige og frivillige aktører skal utvikle praksisplasser, studentoppgaver og utviklingsprosjekter om vold i nære relasjoner, psykisk vold og traumesensitiv tjenesteutvikling.

Utvid rollen til frivillig sektor i kapittelet Aktører og roller

> **Forslag til ny tekst:** Frivillige organisasjoner bidrar ikke bare med innspill, men også som kunnskaps- og utviklingspartnere. Organisasjoner med relevant fag- og erfaringskompetanse skal involveres i kartlegging av behov, utvikling av opplæring, utprøving av tiltak og evaluering av tjenestekvalitet.

5. Gjennomføring og måling

For at forslagene skal gi faktisk endring, bør de innarbeides i strategiens gjennomføringsdel med ansvar, tidsfrist og indikatorer. Vi foreslår at Agder fylkeskommune tar koordineringsansvar, i samarbeid med NAV Agder, kommunene, utdanningsinstitusjonene, relevante tjenester og frivillige organisasjoner.

Aktuelle indikatorer er:

- Andel relevante ansatte som har gjennomført kompetansepakken
- Andel skoler og tjenester med skriftlige rutiner for avdekking, sikker henvisning og samhandling
- Brukeropplevd grad av å bli tatt på alvor, forstått og fulgt opp
- Tid fra første henvendelse til koordinert hjelp
- Deltakelse fra erfaringskonsulenter i utvikling og evaluering
- Utdannings- og arbeidsdeltakelse for personer som mottar traumesensitiv oppfølging

6. Avslutning

Agder har en mulighet til å koble kompetansepolitikk, folkehelse og arbeidsinkludering på en måte som kan gi en svært god samfunnsøkonomisk gevinst.

Vår undersøkelse viser at det største behovet ikke først og fremst er flere møter, men å bli forstått og tatt på alvor tidlig. Når psykisk vold avdekkes tidlig og håndteres riktig, kan flere fullføre utdanning, beholde tilknytningen til arbeidslivet og unngå langvarige helse- og levekårsutfordringer.

Foreningen Mot Psykisk Vold stiller gjerne som samarbeidspartner i utvikling av kompetansepakken, opplæring av erfaringskonsulenter og videre arbeid med indikatorer og evaluering.

Til informasjon

Dersom dere ønsker å se resultatene av undersøkelsen "Voldsutsattes erfaringer med hjelpeapparatet" vil vi gjerne vise den for dere. (Undersøkelsen fikk 1 104 svar; 73 fra Agder).

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Agder Fylkeskommune
v/ rådgiver Ghazal Kawkab

Saksbehandler: Kathrine Tjensvoll Granli

Kristiansand, 17. september 2026

Høringssvar til regional kompetansestrategi for Agder 2030

Vi viser til høringsnotatet. FFO Agder setter pris på Agder fylkeskommune sitt revisjonsarbeid for strategi som skal sikre utvikling av kompetanse, tilgang på arbeidskraft og å redusere utenforskap. Dette er tema som FFO er veldig opptatt av på vegne av våre grupper.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 93 organisasjoner av mennesker med funksjonsnedsettelse, kronisk sykdom og deres pårørende. I Agder har FFO til sammen nærmere 25.000 medlemmer.

FFO sitt overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltagelse for mennesker med funksjonsnedsettelse. Rundt 17 prosent av befolkningen har til enhver tid en funksjonshemming eller kronisk sykdom. Denne gruppen utgjør Norges største minoritet. Vi jobber daglig for å styrke deres rettigheter, fjerne barrierer og sikre deltakelse i samfunnet på lik linje som alle andre. Medvirkning og kunnskapsformidling er viktig i denne sammenheng.

Vår viktigste sak i 2026 og 2027 er å jobbe for en inkluderende skole og utdanning for alle. I 2025 var hovedfokus på arbeid og hvordan få flere personer med funksjonsnedsettelse i jobb. Begge tema gir nyttig grunnlag for dette høringsinnspillet.

Kunnskapsgrunnlag
Høringsforslaget nevner innledningsvis de internasjonale og nasjonale føringer som ligger til grunn for Regional kompetansestrategi. FFO Agder ber om at FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse, CRPD, også tas med som en del av kunnskapsgrunnlaget. Vi viser særlig til prinsippet om inkluderende utdanning og livslang læring for alle, jf artikkel 24, samt retten til arbeid og inkludering i arbeidslivet, jf artikkel 27. De generelle prinsippene om tilgjengelig i artikkel 9, og likhet og ikke-diskriminering i artikkel 5 er også særlig relevante.

Videre bør NOU 2023:13 «På høy tid – Realisering av funksjonshindredes rettigheter» tas med som del av kunnskapsgrunnlaget. Den gir viktig kunnskap om de systematiske barriere som hindrer personer med funksjonsnedsettelse i å delta i utdanning og arbeidsliv. Regional kompetansestrategi har som mål å redusere utenforskap og øke arbeidsstyrken, og da er det viktig å inkludere kunnskap om de gruppene som møter størst strukturelle barrierer for deltakelse.

Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020-2030 «Et samfunn for alle» nevnes ikke i listen over relevante nasjonale utredninger og stortingsmeldinger. Den bør med i kunnskapsgrunnlaget til arbeid med regional kompetansestrategi. FFO har informasjon om at denne strategien skal revideres i 2026. Vi gjør oppmerksom på at en eventuell revidert strategi også bør inn i kunnskapsgrunnlaget når den er klar.

Statistikken som følger kunnskapsgrunnlaget viser et bilde av høyere utenforskap i Agder enn i resten av Norge. Med statistikk kan man få et bedre kunnskapsgrunnlag for å foreslå og utvikle gode tiltak. FFO savner derimot mer konkret kunnskap om vår gruppe i plangrunnlaget. Vi savner egne analyser av utdannings- og arbeidsmarkedsdeltakelse blant person med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom. Denne gruppen er relevant å identifisere ift spørsmål om potensiale for utvikling av kompetanse, og for øking av arbeidsstyrken.

For å finne gode tiltak til strategien, er det viktig at kompetansegrunnlaget bidrar til å tegne et fullverdig bilde av dagens situasjon.

Mål, strategier, tiltak
FFO vet at det på landsbasis står over 100 000 personer med funksjonsnedsettelse ufrivillig utenfor arbeidslivet. Ikke fordi de ikke kan eller vil jobbe, men fordi barrierene fortsatt er for mange – i skolen, i overgangen til arbeid og i selve arbeidslivet.

Vi ønsker et samfunn der alle som ønsker det, skal ha en jobb å gå til. At alle skal ha like muligheter til å delta. Vi er glade for at dette ønsket også presiseres i strategi 1.4.

Et inkluderende arbeidsliv begynner med en inkluderende utdanning som gir alle elever og studenter reelle muligheter til å lære, mestre og tro på egne ferdigheter. Altfor mange personer med funksjonsnedsettelse får ikke den tilretteleggingen de trenger for å kunne gå på skolen eller studere. Dersom grunnlaget svikter allerede under utdanning, blir veien inn i arbeidslivet unødvendig lang. Og dersom barrierene for å komme inn på arbeidsmarkedet blir for mange, mister vi masse kompetanse og arbeidskraft som kan nyttes til samfunnets beste!

Vi foreslår at planen inkluderer som strategi å øke deltakelse i utdanning, kompetanseutvikling og arbeidsliv blant personer med funksjonsnedsettelser og kronisk sykdom. Denne gruppen kan med fordel synliggjøres som en ressurs.

Barrierer for deltakelse skyldes ofte mangel på kunnskap, ikke vilje. Styrking av kompetanse kan med fordel fremheves som et tiltak for å få en tilgjengelig utdanning for alle. Dette kan være styrking av personellressurser, økt kunnskap om universell utforming eller økt kompetanse om tilrettelegging.

Strategiens pkt 1.4.1 foreslår bruk av kompetanseprogrammet til Likestilt arbeidsliv som et tiltak. Vi støtter dette, men foreslår i tillegg som et generelt tiltak å styrke arbeidsgivers kompetanse om tilrettelegging, universell utforming, hjelpemidler og inkluderende rekruttering. Kompetanseheving kan skje gjennom flere arenaer og metoder enn kun ett konkret kompetanseprogram.

Kompetansestrategien bør også stille krav til universell utforming og tilgjengelighet som et gjennomgående prinsipp både ift utdanning og arbeid. Dette inkluderer universelt utformede digitale plattformer.

Oppsummering
FFO Agder stiller spørsmål ved om regional kompetansestrategi i tilstrekkelig grad inkluderer personer med funksjonsnedsettelser og kronisk sykdom som en del av løsningen på Agders kompetanse- og arbeidskraftutfordringer. Det er bra at strategien vektlegger arbeid mot utenforskap og for økt arbeidsdeltakelse, men vi mener gruppen vi representerer bør synliggjøres både i kunnskapsgrunnlaget, målene og tiltakene. Inkluderende arbeidsliv åpner for en viktig arbeidskraftreserve!

Vi støtter behovet for å jobbe mot de barrierene som hindrer lik deltakelse. FFO er enig i at flere kan mobiliseres og inkluderes i arbeidsstyrken gjennom gode tiltak i utdanning, og tilpasninger i arbeidslivet.

FFO Agder bidrar gjerne med vår kunnskap videre i planarbeidet. Og anbefaler kontakt inn mot de kommunale Rådene for personer med funksjonsnedsettelse ved spørsmål om lokale forhold for gruppen som vi representerer.

Med vennlig hilsen
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon Agder

Kathrine Tjensvoll Granli
seniorrådgiver
(på vegne av styret)

Høring

Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Yrkesutdanning.

Utdanning av fagarbeidere er meget viktig for sysselsetting og kompetanse. Det er flere utdanninger til ulike yrkesfag, og problemene vil variere fra utdanning til utdanning. Det er derfor viktig å få en oversikt som viser hvor problemene er størst.

De fleste fag er underlagt Lov om fagopplæring.

Problemstillingene blir da:

1. Søkning til faget
2. Frafall under utdanningen
3. Problemer med lærlingplass
4. Fullføring av læretiden

Dette vil variere fra fag til fag. Det er derfor viktig å finne fram til årsaker.

Noen fagutdanninger vil også tiltrekke seg elever som ønsker å gå videre i sin utdanning. De vil med andre ord ikke ende opp fagarbeidere, men få en verdifull basis for et arbeid som krever mere utdanning.

Fylkeseldrerådet mener at det i pkt 3.1 Arbeidsliv og utenforskap bør tilføyes:

For Agder må det utarbeides en oversikt som viser problemer med rekruttering og gjennomføring i de enkelte yrkesfag. Oversikten ajourføres og drøftes med partene i arbeidslivet.

Fra: "Danielssen, Torbjørn Brodtkorb" <Torbjorn.Brodtkorb.Danielssen@grimstad.kommune.no>
Sendt: onsdag 2. september 2026 09:50:54
Til: "AFK.Postmottak" <postmottak@agderfk.no>
Emne: Høringsinnspill: regional kompetansestrategi for Agder_Grimstad kommune
Categories: Cecilie

Hei

Administrativt høringsinnspill fra Grimstad kommune til Regional kompetansestrategi for Agder.

Grimstad kommune støtter hovedmålene og retningen i forslag til Regional kompetansestrategi for Agder 2030.
Grimstad kommune mener samtidig at betydningen av et tett og forpliktende samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen bør synliggjøres tydeligere i strategien. Dette gjelder særlig overgangene mellom grunnskole, videregående opplæring, voksenopplæring og arbeidsliv, samt arbeidet med å tiltrekke og beholde kompetanse i regionen.

Vennlig hilsen

Torbjørn Brodtkorb Danielssen
Konstituert organisasjonssjef
90 04 89 39
www.grimstad.kommune.no

Grimstad

Få nyhetsbrev fra Grimstad kommune

Reserver et tidspunkt for å møte meg

VIRKE
Telefon: +47 22 54 17 00
E-post: info@virke.no
Henrik Ibsens gate 90 0255 Oslo

Agder fylkeskommune
Postboks 788, Stoa

4809 ARENDAL

Dato: 18.09.2026
Vår ref.: GA
Deres ref.: Ghazal Kawkab

Høringssvar fra VIRKE – « Regional kompetansestrategi for Agder 2030 »

VIRKE's stedlige representant til Yrkesopplæringsnemnda i Agder viser til og støtter Fylkeskommunens høring og ønsker å gi sitt innspill.

VIRKE som arbeidsgiverorganisasjon med omkring 25 000 tilsluttede medlemsbedrifter nasjonalt støtter fullt ut Agder fylkeskommunes plan for kompetansestrategi innen utdanning, kompetanse og deltakelse i arbeidslivet.

Vesentlig del av bedriftene tilsluttet Virke er innen handels-service og tjenesteytende næringer, næringer som i raskt økende grad er helt avhengige av forutsigbar tilgang på fagutdannet kvalifisert arbeidskraft med relevant kompetanse.

Etter- og videreutdanning av egne ansatte i bedriftene er herunder ett av virkemidlene for kompetanseheving f.eks. kjede-skolene, samtidig som vi ser at arbeidsrettet norsk språkopplæring bør kunne kombineres med arbeid og fagopplæring, og at slike språkopplæringstilbud blir lett tilgjengelig og synlige for bedriftene.

Innen våre bransjer og bedrifter, som svært ofte er «lavterskel-mulighet» for innpass i arbeidslivet er derfor språkopplæring særs viktig som kompetansehevende tiltak for å styrke deltakelse i arbeidslivet, men også i samfunnslivet for øvrig og integrering.
Dette sett mot den forholdsvis store andelen mennesker i arbeidsfør alder her i Agder spesielt, som står utenfor arbeidslivet og ikke minst unge i utenforskap og kvalifisering av denne gruppens kompetanse for økt sysselsetting.

Vi anbefaler videre at partene i arbeidslivets etterspurte kompetansebehov i vesentlig grad bør legges til grunn for både utvikling av og dimensjonering av utdanningstilbudene.

I den raskt økende demografiske utvikling opplever vi også økende behov for «rask» omstillbar arbeidskraft og «ny» kompetanse blant våre ansatte.

VIRKE slutter seg videre til og støtter NHO's innspill til Yrkesopplæringsnemnda m/ anbefaling om Regional kompetansestrategi også må «omtale behovet for å beholde tilskudd til lærebedrifter utover to sluttkompetanser som et virkemiddel for å inkludere og beholde flere innbyggere i arbeidslivet».
Dette vil kunne være avlastende både for bedriftene, den enkelte og samfunnet gjennom at en bedrift f.eks. unngår å måtte nedbemanne medarbeidere i mangel av rett kompetanse og isteden kunne inngå frivillig lærekontrakt for intern omskolering og omplassering til nytt fagområde, selv om kandidaten har to fagutdanninger tilbake i tid.

Med vennlig hilsen

Virke's stedlige rep. til Y-nemnda i Agder
Geir Ausland
GeirAusland@outlook.com
Mob. 913 85 590

Kompetanseforbundet
Vi er best på livslang læring

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

DERES REF	VÅR REF	DATO
Ghazal Kawkab Manuel Birnbrich	Benjamin Grønvold Kent Gudmundsen	17. september 2026

Høringssvar – Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Kompetanseforbundet støtter hovedretningen i høringsforslaget. Vårt hovedinnspill er at fleksibel opplæring for voksne bør løftes tydeligere fram, og at studieforbundene bør navngis og kobles på som aktør i det regionale kompetansearbeidet.

Kompetanseforbundet viser til høringsforslaget til Regional kompetansestrategi for Agder 2030 og takker for muligheten til å gi innspill. Høringssvaret er utarbeidet sammen med Aftenskolen, der daglig leder Benjamin Grønvold er Kompetanseforbundets regionale representant i Agder. Sidehenvisningene nedenfor viser til høringsforslaget.

Om avsender

Kompetanseforbundet er interesseorganisasjonen for studieforbundene som er godkjent under Kunnskapsdepartementet etter voksenopplæringsloven. Vi driver ikke selv opplæring. Vår rolle er å representere studieforbundene overfor myndighetene og å formidle kontakt mellom fylkeskommuner, kommuner, arbeidsliv og de studieforbundene og medlemsorganisasjonene som leverer opplæringen. I Agder ivaretas denne rollen av vår regionale representant. Aftenskolen er en ideell voksenopplæringsaktør i studieforbundsfellesskapet og tilbyr blant annet norskopplæring og fagopplæring for voksne i regionen.

Kompetanseforbundet
Løkkeveien 7a
0253 Oslo
Org.nr. 926 920 960

kompetanseforbundet.no
postmottak@kompetanseforbundet.no
Sentralbord: +47 222 31 400

facebook.com/Kompetanseforbundet
x.com/kompetanseforb
instagram.com/kompetanseforbundet

1. Hovedbudskap

Strategien har mye godt i seg. Prinsippet fra Regionplan Agder 2030 om at levekårene skal opp (s. 5) treffer kjernen i studieforbundenes samfunnsoppdrag, og vi stiller oss bak de tre målene og retningen som er valgt. Det vi savner, er en tydeligere satsing på fleksibel opplæring for voksne og en plan for å ta i bruk den kapasiteten de ideelle studieforbundene representerer.

Voksne er i en annen situasjon enn ungdom i et utdanningsløp. De skal lære samtidig som de står i jobb, forsørger familie og har forpliktelser som ikke kan settes på vent. For dem er fleksibilitet ikke ett virkemiddel blant flere, men ofte selve forutsetningen for å kunne delta. Strategien erkjenner dette for høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning (1.2.2, s. 8), men ikke tilsvarende for opplæring på videregående nivå, norskopplæring og korte, arbeidsnære kurs.

Fleksibel voksenopplæring er ikke noe Agder må bygge opp fra grunnen. Det er studieforbundenes lovfestede oppgave og grunnlaget for hele deres virksomhet. Å løfte fleksibilitet som grep i strategien og å koble på studieforbundene er derfor to sider av samme sak.

2. Studieforbundene er en kapasitet regionen allerede har

Studieforbundenes rolle er lovfestet. Voksenopplæringsloven § 4 setter som mål for virksomheten blant annet å bekjempe utenforskap og bidra til inkludering (bokstav c), å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring (bokstav d), og å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne (bokstav f). Dette ligger tett på utfordringsbildet og målene i kompetansestrategien.

Loven gir også fylkeskommunen konkrete verktøy. Etter § 6 kan kommuner og fylkeskommuner gi tilskudd til studieforbund ut fra kommunale og fylkeskommunale planer. Den regionale kompetansestrategien er en slik plan. Etter § 7 skal offentlig finansierte undervisningslokaler stilles vederlagsfritt til disposisjon for studieforbundenes tilskuddsberettigede kurs. Når loven forutsetter at fylket kan mobilisere studieforbundene ut fra sine planer, bør planen også

omtale dem. I høringsforslaget er studieforbundene nevnt ett sted, og da med feil betegnelse (s. 16, se punkt 4).

Kjernen i det studieforbundene kan tilby Agder, ligger i § 4 bokstav f. De skal være et supplement til det offentlige tilbudet. Studieforbundene bygger ikke parallelle systemer, men utfyller det offentlige der det er mest treffsikkert og kostnadseffektivt:

- **Fleksibel gjennomføring.** Studieforbundene engasjerer lærere på kveldstid og legger opplæringen til tider og former som passer voksne i jobb og familieliv. Der de fylkeskommunale skolene ikke har kapasitet, kan studieforbundene supplere på en ressurseffektiv måte.
- **Spesialisert kompetanse og godkjenning.** Flere studieforbund er godkjente tilbydere av norskopplæring gjennom HK-dir og har lang erfaring med opplæring i og opp mot arbeidslivet, blant annet Kompetansepluss-kurs i samarbeid med næringslivet og kurs under norskopplæringsordningen.
- **Ferdig utviklede og utprøvde opplæringsløp.** Studieforbundene har ressurser og løp som er prøvd ut over tid og på tvers av flere fylker, blant annet i norsk og i fag- og yrkesopplæring gjennom praksiskandidatordningen. Tar fylkeskommunen disse i bruk, slipper den å bruke egne ressurser på å utvikle noe som allerede finnes.
- **Tett kobling til arbeidslivet.** Arbeidstakerorganisasjonene er i stor grad representert i studieforbundene. Det gir praksisnær innsikt i faktiske kompetansebehov, tilgang til voksne med behov for omskolering og tilgang til fagpersoner som kan bidra i utviklingen av tilbudene.

3. To hovedgrep

A. Fleksibel opplæring for voksne bør bli et eget mål eller en egen strategi

Høringsforslaget omtaler fleksible og desentraliserte tilbud flere steder, blant annet i 1.2.2 (s. 8), 1.3.2 (s. 9) og 2.2.1 (s. 12). Hvert sted er omtalen avgrenset til ett utdanningsnivå eller én type institusjon. For voksne er dette for viktig til å ligge spredt som underpunkter. Vi anbefaler at fleksibel og livstilpasset opplæring, det vil si nettbasert, desentralisert, modulbasert og kombinerbar med arbeid, gjøres til

et selvstendig grep på tvers av alle nivåer. Det kan løses med en ny strategi under mål 1:

> *Forslag til ny strategi under mål 1: «Fleksibel opplæring for voksne. Voksne i Agder skal ha tilgang til opplæring som kan kombineres med arbeid og familieliv, på alle nivåer fra norsk og grunnleggende ferdigheter til fagbrev og etter- og videreutdanning. Regionen skal bruke den samlede kapasiteten hos offentlige, ideelle og private opplæringsaktører, herunder studieforbundene under Kunnskapsdepartementet.»*

B. Studieforbundene bør anerkjennes som aktør og få fast plass i samarbeidet

Vi ber om at studieforbundene tas inn i de faste samhandlingsarenaene strategien etablerer, på linje med Universitetet i Agder, NAV Agder, Fagskolen i Agder og kommunene. Poenget er ikke å opprette noe nytt, men å bruke en kapasitet som allerede finnes. Kompetanseforbundet kan være ett felles kontaktpunkt inn mot studieforbundene, slik at fylkeskommunen slipper å forholde seg til hver enkelt tilbyder.

4. Merknader til de enkelte delene av høringsforslaget

Merknadene følger rekkefølgen i høringsforslaget.

Internasjonale og nasjonale føringer (s. 4)

Avsnittet løfter fram livslang læring, men nevner ikke voksenopplæringsloven. Loven regulerer den ikke-formelle voksenopplæringen og gir fylkeskommunen egne virkemidler i §§ 6 og 7. Vi foreslår at loven nevnes blant de nasjonale føringene.

Utfordrings- og mulighetsbilde for Agder (s. 5–6)

Arbeidskraftspotensialet beskrives som personer utenfor utdanning og arbeidsliv og som kompetansetilflyttere (s. 6). Bildet bør utvides med voksne som allerede er i arbeid, men som mangler fullført videregående opplæring eller fagbrev. Gruppen er sårbar ved omstilling. Samtidig er den en rask vei til flere fagarbeidere innen helse og omsorg og i industri og teknologi, der høringsforslaget selv peker på

vedvarende mangel (s. 6). Praksiskandidatordningen er det viktigste virkemiddelet for denne gruppen, og teoriopplæringen tilbys blant annet av studieforbund på kveldstid og nett.

Strategi 1.1 Helhetlig karriereveiledning (1.1.1, s. 7–8)

Karriereveiledningen skal også dekke omstilling og overganger gjennom hele livet. Da bør veilederne ha oversikt over de fleksible tilbudene studieforbundene gir, og over hvordan kompetanse fra ikke-formell opplæring kan dokumenteres. Vi foreslår at studieforbundene nevnes blant aktørene tjenesten koordineres med.

Strategi 1.2 Økt tilgang til utdanning og opplæring (s. 8)

1.2.1 Videregående opplæringstilbud for voksne. Studieforbundene under Kunnskapsdepartementet bør nevnes spesifikt. Som ideelle aktører er det nettopp deres lovfestede rolle å tilby fleksibel voksenopplæring. Det bør være en uttalt regional strategi å bruke denne kapasiteten i tett samarbeid med fylkeskommunen.

> *Forslag til tillegg i 1.2.1: «Fylkeskommunen skal samarbeide med studieforbundene under Kunnskapsdepartementet og andre godkjente tilbydere om fleksible tilbud på kveldstid og nett, slik at voksne kan fullføre ved siden av arbeid.»*

1.2.2 Fleksibelt og desentralisert utdanningstilbud. Punktet bør også omfatte fag- og yrkesopplæring for voksne, for eksempel modulstrukturert opplæring (MVOV) og praksiskandidatordningen, og ikke bare høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Behovet for fleksible, desentraliserte løp er minst like stort her, særlig innen helse og oppvekst. Voksenopplæringsloven § 7 gjør desentralisert gjennomføring praktisk mulig uten nye investeringer, fordi offentlige undervisningslokaler i hele fylket kan brukes til studieforbundenes kurs.

1.2.3 Kompetansetiltak for innvandrere. Studieforbundene bør inn i samarbeidet ved siden av NAV Agder, kommunene og fylkeskommunen. Flere studieforbund er godkjente norsktilbydere gjennom HK-dir, med særlig kompetanse på voksne. Dette er kapasitet regionen kan mobilisere raskt i møte med at innvandrere i Agder har betydelig lavere sysselsetting enn nasjonalt (s. 6).

Strategi 1.4 Inkluderende arbeidsliv (1.4.2, s. 10)

Vi støtter at arbeidsrettet norskopplæring vurderes tatt inn i tildelingskriteriene for tilskuddsordninger. Studieforbundene har erfaring med norskopplæring lagt til arbeidsplassen og i samarbeid med virksomhetene, og bør nevnes som mulig leverandør. Studieforbundene har dessuten medlemsorganisasjoner i frivilligheten og kan koble språk- og arbeidspraksis der med opplæring som gir dokumentert kompetanse.

Strategi 2.1 Systematisk samhandling og kartlegging av kompetansebehov (s. 11–12)

2.1.1 Kunnskapsgrunnlag. Kompetansebarometre fanger i liten grad opp voksnes deltakelse i ikke-formell opplæring. Kunnskapsgrunnlaget bør også vise hvor mange voksne i Agder som deltar i slik opplæring, og hva de lærer. Kompetanseforbundet legger høsten 2026 fram en kompetanseindikatorrapport som kan være et utgangspunkt.

2.1.3 Videreutvikling av samarbeidsavtaler. Punktet nevner bare Universitetet i Agder og NAV Agder. Studieforbundene bør inngå i denne samhandlingen. Gjennom arbeidstakerorganisasjonene representerer de store deler av det organiserte arbeidslivet og gir en direkte kobling mellom partene i arbeidslivet og kompetansetilbudet.

Strategi 2.2 Kompetanseutvikling i henhold til arbeidslivets behov (2.2.1, s. 12)

Studieforbundene bør inngå i samarbeidet med Universitetet i Agder og Fagskolen i Agder om livslang læring. Studieforbundene driver etter- og videreutdanning tett på arbeidslivet, særlig gjennom arbeidstakerorganisasjonene, og utfyller universitet og fagskole med korte, arbeidsnære og fleksible tilbud for folk som allerede er i jobb. Det er nettopp slike modulbaserte og korte tilbud punktet etterspør.

Strategi 3.1 og Gjennomføring (3.1.1, s. 13, og s. 15)

Høringsforslaget varsler strukturerte dialogarenaer og en tydeligere ansvarsfordeling mellom aktørene. Studieforbundene bør ha plass i disse

arenaene. Vi foreslår i tillegg at fylkeskommunen og Kompetanseforbundet inngår en samarbeidsavtale forankret i voksenopplæringsloven § 6. Kompetanseforbundet har siden mars 2024 en slik avtale med Akershus fylkeskommune, og den kan brukes som modell.

Aktører og roller: faktakorreksjon (s. 16–17)

Under «Utdannings- og opplæringsaktører» står det «utdanningsforbundene under kunnskapsdepartementet». Dette må rettes til studieforbundene under Kunnskapsdepartementet. Utdanningsforbundet er en fagforening. Studieforbundene er de ideelle voksenopplæringsaktørene som er godkjent og regulert gjennom voksenopplæringsloven, og de bør omtales som en egen utdannings- og opplæringsaktør.

> *Forslag til tekst: «… videregående skoler, studieforbundene under Kunnskapsdepartementet og private utdanningstilbydere, spiller en nøkkelrolle i utvikling og levering av relevant kompetanse. Studieforbundene er ideelle aktører godkjent etter voksenopplæringsloven og tilbyr fleksibel opplæring for voksne som supplement til det offentlige tilbudet.»*

Omtalen av frivillig sektor (s. 17) kan med fordel vise til at studieforbundene er bindeleddet mellom frivillige organisasjoner og opplæringssystemet.

Appendiks 1 (s. 18–19)

Definisjonen av livslang læring skiller mellom formelle utdanningsløp og uformelle læringssituasjoner. Den organiserte opplæringen utenfor det formelle systemet, som kurs i studieforbund og i arbeidslivet, er ikke-formell læring og bør nevnes som en egen kategori. I definisjonen av utdannings- og opplæringsaktører bør studieforbund nevnes ved siden av «private organisasjoner som tilbyr kurs og opplæring».

5. Oppsummering av forslagene

Nr.	Forslag	Sted i høringsforslaget
1	Fleksibel opplæring for voksne gjøres til eget mål eller egen strategi, på tvers av alle utdanningsnivåer.	Mål 1 (s. 7), jf. 1.2.2, 1.3.2 og 2.2.1
2	Studieforbundene gis fast plass i samhandlingsarenaene, på linje med UiA, NAV Agder, Fagskolen i Agder og kommunene.	3.1.1 (s. 13) og Gjennomføring (s. 15)
3	Voksenopplæringsloven nevnes blant de nasjonale føringene.	Føringer (s. 4)
4	Voksne i arbeid uten fullført videregående opplæring eller fagbrev tas inn i beskrivelsen av arbeidskraftspotensialet.	Utfordringsbildet (s. 6)
5	Studieforbundene nevnes blant aktørene karriereveiledningen koordineres med.	1.1.1 (s. 7–8)
6	Studieforbundene under Kunnskapsdepartementet nevnes som samarbeidspartner for videregående opplæring for voksne.	1.2.1 (s. 8)
7	Fleksible og desentraliserte tilbud utvides til å omfatte fag- og yrkesopplæring for voksne (MVOV og praksiskandidatordningen).	1.2.2 (s. 8)
8	Studieforbundene tas inn i samarbeidet om norskopplæring og kvalifisering av innvandrere.	1.2.3 (s. 8) og 1.4.2 (s. 10)
9	Kunnskapsgrunnlaget utvides med data om voksnes deltakelse i ikke-formell opplæring.	2.1.1 (s. 11–12)
10	Studieforbundene tas inn i samarbeidsavtaler og i samarbeidet om fleksible og modulbaserte tilbud. Det inngås en samarbeidsavtale etter voksenopplæringsloven § 6.	2.1.3 og 2.2.1 (s. 12), Gjennomføring (s. 15)

Nr.	Forslag	Sted i høringsforslaget
11	«Utdanningsforbundene» rettes til «studieforbundene under Kunnskapsdepartementet», og studieforbundene omtales som egen aktør.	Aktører og roller (s. 16)
12	Ikke-formell læring og studieforbund tas inn i begrepsforklaringene.	Appendiks 1 (s. 18–19)

6. Videre dialog

Studieforbundene er bygget for den utfordringen strategien skal løse: å gi voksne relevant kompetanse på en måte som passer inn i livene deres. Våre medlemmer bidrar gjerne videre, både som tilbyder av norsk- og fagopplæring og som en tverrgående aktør som kan koble kommuner, arbeidsliv og utdanning, slik den blant annet gjør i arbeidet med inkludering av innvandrere. Kompetanseforbundet stiller seg til disposisjon for dialog om hvordan studieforbundenes samlede kapasitet best kan kobles på fylkeskommunens satsing, og deltar gjerne i det videre arbeidet med strategien.

Med hilsen
Kompetanseforbundet

Kent Gudmundsen
Generalsekretær

Benjamin Grønvold
Regional representant i Agder
Daglig leder, Aftenskolen

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON
The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

AGDER FYLKESKOMMUNE

Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Vår referanse:	26/02792-2
Arkivkode:	---
Saksbehandler:	Odd Joar Svensson
Deres referanse:	Ghazal Kawkab
Dato:	21.09.2026

KS Agder høringssvar til regional kompetansestrategi

KS Agder støtter hovedretningen i forslaget til regional kompetansestrategi for Agder 2030. Strategien beskriver på en god måte de kompetanseutfordringene regionen står overfor, knyttet til demografiske endringer, mangel på arbeidskraft, utenforskap og behovet for omstilling gjennom digitalisering og bruk av kunstig intelligens. KS Agder har gjennom nettverksarbeidet i #vårtagder oppfordret kommunene til å sende inn egne høringssvar til Agder fylkeskommune, slik at dette er svar direkte fra KS Agder og ikke en samlet tilbakemelding fra kommunene på Agder.

På ett overordnet nivå, mener KS Agder at strategien med de utfordrings- og mulighetsbilder som er skissert, gir et representativt bilde av Agder. Strategiene og målene som er skissert, må operasjonaliseres gjennom samhandlingsstrukturen til #vårtagder. Videre at de mål og aktiviteter som settes, må gjenspeiles tydelig i fylkeskommunens handlings- og økonomiplan (HØP) for perioden.

KS mener det er særlig positivt at strategien vektlegger:

- økt sysselsetting og inkludering i arbeidslivet,
- livslang læring og fleksible utdanningstilbud,
- sterkere samhandling mellom arbeidsliv, utdanningssektor og offentlige aktører,
- bedre utnyttelse av tilgjengelig arbeidskraft og eldrekraft,
- samt økt oppmerksomhet på kompetansebehov innen helse, omsorg og beredskap.

KS understreker betydningen av at kommunene involveres aktivt i gjennomføringen av strategien.

Kommunene på Agder er både store arbeidsgivere med over 30.000 ansatte i Agder og sentrale samfunnsutviklere. Ett godt samarbeid med kommunene vil være avgjørende for om Agder lykkes med rekruttering, kompetanseutvikling, integrering og arbeidsinkludering. Strategiens mål bør derfor følges opp gjennom konkrete samarbeidsarenaer (Samarbeidsforum/Kompetanseforum), tydelig ansvarsfordeling (arbeidsgivere/fylkeskommuner) og tilstrekkelige ressurser (økonomisk/administrativ) til gjennomføring.

KS Agder er tydelig på partene i arbeidslivet må involveres i operasjonaliseringen av kompetansestrategien, slik at arbeidslivets behov for kompetanse gjenspeiles i de tiltak som initieres. Rådgivnings- og veiledningstjenesten i skolene bør i større grad kobles tettere på arbeidslivets for å styrke kjennskapen til mulighetene og hva fylkeskommunen setter som opplæringstilbud/alternativer. KS Agder støtter også at partssamarbeidet trekkes frem som en viktig forutsetning for å utvikle kompetanse som møter arbeidslivets behov i regionen. Omstillings- og kompetanseutviklingsarbeid forutsetter at arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene involveres tidlig i det videre arbeidet.

Kommunene på Agder har en målsetning om å ha tre -3- lærlinger pr tusen. Tall fra «Status kommune – Der folk bor 2026», viser at langsiktig og målrettet arbeid gir resultater.

Figur 2.31: Antall løpende kommunale lærekontrakter per 1 000 innbyggere i 2025, etter fylke. Kilde: Utdanningsdirektoratet.

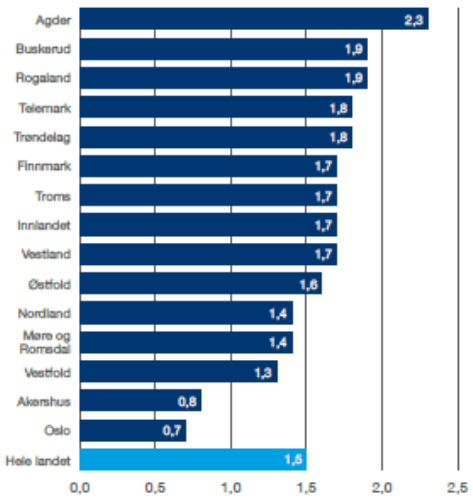

Kilde: «Status kommune 2026 – Der folk bor»

KS Agder støtter arbeidet med å forsterke samarbeid mellom fylkeskommunen og de enkelte kommuner om et mer forutsigbart og forpliktende samarbeid om læreplasser, slik at vi når målsettingen om tre – 3- lærlinger pr tusen innbygger i Agder. Dette gjelder også samarbeid om utvikling av Fagskolens utdanningstilbud og innretning.

Kommunene, gjennom arbeid i arbeidsgivernettverket til #vårtagder, gir en tilbakemelding om at arbeidet rundt kompetanse på videregående nivå og endringene i fagskoleutdanningen må synliggjøres ytterligere. Spesielt mulighetene rundt fleksible, desentraliserte og modulstrukturerte opplæringstilbud.

Avslutningsvis vurderer KS at strategien gir et godt grunnlag for et felles regionalt løft for kompetanseutvikling og verdiskaping i Agder fram mot 2030, og anbefaler at den vedtas med de innspill som kommer frem i høringsprosessen.

Med hilsen

Steinar Eilertsen
Regiondirektør

Odd Joar Svensson
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

AGDER FYLKESKOMMUNE
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Kommunedirektør/stab
Dato: 23.09.2026
Vår ref: 20/01124-34
Deres ref:
Saksbeh.: Nina Elise Nissestad
Telefon: +47 38352860

Høring: Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Det vises til utsatt høringsfrist for forslag til Regional kompetansestrategi for Agder 2030.

Formannskapet behandlet i møte den 23.09.2026, sak 36/26 Høring: Regional kompetansestrategi for Agder 2030 og vedtok da enstemmig følgende:

Kvinesdal kommune er positiv til forslag til Regional kompetansestrategi for Agder 2030.

Kvinesdal kommune støtter strategiens mål og innretning, og vil særlig fremheve betydningen av læreplasser, fleksible og desentraliserte utdanningstilbud og mobilisering av arbeidskraft som viktige virkemidler for å møte framtidige kompetanse- og arbeidskraftbehov i Agder.

Kvinesdal kommune mener strategien må ha et tydeligere distriktsperspektiv. Skal vi lykkes med å tiltrekke og beholde kompetanse i hele Agder, må det både legges til rette for attraktive utdannings- og kompetansetilbud og for etablering og utvikling av kompetansearbeidsplasser i distriktene. Ved utvikling av utdanningstilbudene må arbeidslivets behov, geografisk tilgjengelighet og betydningen av sterke utdanningsmiljøer i hele fylket vektlegges. Fleksible og desentraliserte utdanningstilbud og regionale studiesentre er viktige virkemidler i dette arbeidet.

Vedlagt følger saksutskrift for sak 36/26.

Ved henvendelse angående saken vennligst referer til saksnr. 20/01124.

Med hilsen

Nina Elise Nissestad
Samfunnsplanlegger

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Saksutskrift - Høring: Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal

Dato: 17.09.2026
Vår referanse: AKS
Deres referanse: Ghazal Kawkab

Høringssvar fra NHO Agder – Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til høring fra Agder fylkeskommune om Regional kompetansestrategi for Agder 2030. NHO Agder ønsker med dette å gi sine innspill til en sak av stor betydning for våre medlemsbedrifter. Tilgang på arbeidskraft med relevant kompetanse er avgjørende for næringslivets konkurransekraft, omstillingsevne og verdiskaping. NHO Agder støtter strategiens tre hovedmål om å kvalifisere flere til arbeidslivet, utvikle kompetanse i tråd med arbeidslivets behov og tiltrekke og beholde kompetanse i regionen.

Strategien gir et godt bilde av Agders utfordringer knyttet til demografi, utenforskap og mangel på kvalifisert arbeidskraft. Samtidig bør strategien tydeliggjøre prioriteringer, ansvar og forventede resultater. NHO Agder er særlig opptatt av at strategien gjenspeiler fylkeskommunens ansvar for drift og utvikling av de offentlige videregående skolene, inkludert fag- og yrkesopplæring, samt høyere yrkesfaglig utdanning gjennom Fagskolen i Agder.

Næringslivet i Agder er en viktig aktør og bidragsyter i regionens fag- og yrkesopplæring. 74 % av alle lærlinger i vår region har læreplass i privat sektor. Elever sendes ut som lærlinger for å fullføre videregående opplæring som lærling i en lærebedrift. Størsteparten av bedriftene med et udekket kompetansebehov har behov for folk med fag-, svennebrev.

Kompetanseheving av egne ansatte er svært viktig for NHOs medlemsbedrifter for å opprettholde og utvikle nødvendig kompetanse. De fleste bedrifter jobber aktivt med kompetanseutvikling, både av formell- og ikke-formell art. Likevel peker NHO-bedriftene på tydelige barrierer for å få til mer kompetanseheving. Dette er blant annet knyttet til oversikt over tilgjengelige tilbud, vurdering av relevansen og de ansattes ønsker om å ta etter- og videreutdanning.

Under følger våre kommentarer til målene og strategiene som er skissert i høringsforslaget.

NHOs innspill til mål 1: Flere i Agder kvalifiseres til arbeidslivet med sikte på økt sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet

NHO Agder understreker at arbeidsrettet norskopplæring bør kunne kombineres med arbeid, fagopplæring og annen kvalifisering. Målet med språkopplæringen må være varig tilknytning til ordinært arbeidsliv, jf. strategi 1.2.3 om kompetansetiltak for innvandrere.

NHO Agder støtter målet om at flere skal fullføre videregående opplæring, jf. strategi 1.3. For næringslivet er det avgjørende at opplæringen leder frem til kompetanse som etterspørres i arbeidslivet. Arbeidslivets dokumenterte kompetansebehov bør i større grad legges til grunn for dimensjonering og utvikling av utdannings- og kompetansetilbudene.

NHO Agder støtter et mer forpliktende samarbeid om læreplasser, jf. strategi 1.3.3. Dimensjoneringen av yrkesfaglige tilbud må bygge på både dokumenterte kompetansebehov og realistisk tilgang på læreplasser. Samtidig må fylkeskommunens ansvar for at elevene fullfører videregående opplæring ligge fast.

Strategien bør, i tillegg til vektleggingen av høy kvalitet i videregående opplæring, jf. strategi 1.3.1, fremheve betydningen av praktisk og arbeidslivsrelevant opplæring, god kvalitet i yrkesfaglig fordypning og tidlig kontakt mellom elever og arbeidsliv. Bedriftsbesøk, arbeidsuker og praksis kan bidra til bedre utdanningsvalg, økt motivasjon og sterkere tilknytning til arbeidslivet.

NHO Agder støtter at eldrekraft løftes frem som en strategisk ressurs, jf. strategi 1.5. Innsatsen bør ikke begrenses til bruk av pensjonister som mentorer. Strategien bør også bidra til at flere seniorer kan stå lengre i ordinært arbeid og sikre seniorers deltakelse i kompetanseutvikling og digital omstilling.

NHOs innspill til mål 2: Agder skal utvikle kompetanse som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov

Seks av ti NHO-bedrifter oppgir at de har et udekket kompetansebehov. Mangelen er særlig stor innen yrkesfag, tekniske fag, ingeniørfag, IKT og digital kompetanse. Arbeidskraftløftet i regi av NAV og NHO viser samtidig at bedrifter i Agder opplever økende utfordringer med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

NHO Agder støtter systematisk samhandling og kartlegging av regionale kompetansebehov, jf. strategi 2.1. NHOs kompetansebarometer, NAVs analyser, regionale arbeidsmarkedsdata og bransjenes egne vurderinger bør inngå i kunnskapsgrunnlaget. Innsikten må brukes aktivt ved dimensjonering av videregående opplæring, fagskoletilbud, høyere utdanning og etter- og videreutdanning.

NHO Agder støtter satsingen på livslang læring gjennom fleksible, korte og modulbaserte utdanningstilbud, jf. strategi 2.2.1. Etter- og videreutdanning må kunne kombineres med arbeid og være tilgjengelig for små og mellomstore bedrifter i hele Agder. Universitetet i Agder, fagskolene og andre utdanningsaktører bør utvikle tilbudene i tett samarbeid med arbeidslivet. I næringslivet er det særlig behov for kompetanse innen tekniske fag, digitalisering, kunstig intelligens, grønn omstilling samt sikkerhet og beredskap.

Kompetanseutvikling i bedriftene må anerkjennes som en sentral del av livslang læring. BIO-midler og andre bedriftsrettede virkemidler bør styrkes økonomisk og innrettes slik at de bidrar til omstilling, inkludering og forebygging av utstøting fra arbeidslivet.

NHO Agder anbefaler at Regional kompetansestrategi omtaler behovet for tilskudd til lærebedrifter utover to sluttkompetanser som et viktig virkemiddel for å inkludere og beholde flere innbyggere i

arbeidslivet. Arbeidslivet er i stadig endring, og behovet for ny kompetanse oppstår gjennom hele yrkeskarrieren. Muligheten til å ta flere fagbrev gir fagarbeidere kompetanse til å omstille seg, møte nye kompetansebehov og stå lenger i arbeid. Å stimulere til flere fagbrevkompetanser er derfor et viktig virkemiddel for livslang læring, økt mobilitet i arbeidsmarkedet og bedre tilgang på kvalifisert arbeidskraft for bedriftene.

NHO Agder støtter at Erasmus+ benyttes som et strategisk kompetanseverktøy, jf. strategi 2.2.2. Samtidig bør internasjonalisering være et gjennomgående perspektiv i hele kompetansestrategien. Agder må tiltrekke og beholde internasjonale studenter, forskere, fagarbeidere og andre arbeidstakere med etterspurt kompetanse. Dette krever samarbeid om praksis, overgang fra utdanning til arbeid, godkjenning av utenlandsk kompetanse, norskopplæring og tilbud til medfølgende partnere. Internasjonal mobilitet for elever, lærlinger, studenter og ansatte gir tilgang til nye fagmiljøer, arbeidsmåter og nettverk. Dette styrker både utdanningskvaliteten og næringslivets innovasjons- og konkurransekraft.

NHOs innspill til realisering av kompetansestrategiens mål og strategier

NHO Agder støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030. For å gjøre strategien mer handlingsrettet anbefaler vi at den følges opp med en handlingsplan som tydeliggjør ansvar, finansiering og målbare resultater. Aktuelle indikatorer kan blant annet være udekket kompetansebehov i bedriftene, sysselsettingsandel, fullføring i videregående opplæring, tilgang på læreplasser, deltakelse i etter- og videreutdanning og overgang fra utdanning til arbeid.

NHO Agder anbefaler at Agder fylkeskommune styrker partssamarbeidet om kompetanseutvikling på regionalt nivå. Dette kan gjøres ved å etablere og profesjonalisere et regionalt kompetanseforum bestående av partene i arbeidslivet, klynger og relevante bransjer.

Agder har et betydelig potensial for å mobilisere flere som står utenfor arbeid og utdanning. Arbeidskraftløftet i regi av NAV og NHO viser at bedriftene ønsker å bidra, men etterspør tettere oppfølging, enklere prosesser og mer forutsigbare virkemidler. Kompetansestrategien bør derfor tydeligere beskrive hvordan NAV, fylkeskommunen og arbeidslivet skal samarbeide om kvalifisering og inkludering. Bedriftene trenger tilgjengelige kontaktpersoner, bransjetilpassede kvalifiseringsløp og oppfølging av både kandidat og arbeidsgiver før, under og etter ansettelse.

Vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon Agder

Anne Klepsland Simonsen
Seniorrådgiver

Høyringsuttale til Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Setesdal regionråd takkar for høvet til å gje innspel til høyringsforslaget til Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Regionrådet støttar hovudmåla om at fleire skal kvalifiserast til arbeidslivet, at kompetansen i Agder skal samsvare betre med behova i samfunns- og arbeidslivet, og at fylket skal arbeide samla for å tiltrekkje og halde på kompetanse.

For Setesdalsregionen er dette viktige mål. Tilgang på rett kompetanse er avgjerande for utvikling i næringslivet, gode kommunale tenester og levande lokalsamfunn. Strategien bør difor vere tydeleg på korleis måla skal nåast i heile Agder – også i distriktsregionar der avstandane er større, fagmiljøa mindre og tilgangen på utdanningstilbod meir sårbar.

Regionrådet vil særleg understreke kor viktig det er med desentraliserte, fleksible og deltidsbaserte utdanningstilbod. Mange vaksne i distrikta har arbeid, familie og andre forpliktingar som gjer det krevjande å flytte eller reise langt for å ta etter- og vidareutdanning. Deltidsstudium er difor heilt avgjerande for at tilsette kan stå i jobb samstundes som dei tek etter- og vidareutdanning.

Digitale tilbod er viktige, men dei må kombinerast med at fagmiljø og støtteapparat er til stades lokalt, samlingar, rettleiing og oppfølging. For å lukkast med rekruttering og gjennomføring må studentane kunne møte fagmiljø og støtteapparat nær der dei bur og arbeider. Lokale læringsarenaer kan gjere utdanning meir tilgjengeleg for fleire.

Regionrådet meiner det er behov for ei sterkare satsing på desentraliserte, fleksible og samlingsbaserte utdanningstilbod i Agder. Dette er i tråd med nasjonale mål om å gjere høgare utdanning tilgjengeleg i heile landet. Universitetet i Agder har som regionuniversitet eit særskilt ansvar for å bidra til kompetanseutvikling i heile fylket. Regionrådet meiner difor at UiA bør ta ei aktiv rolle i utvikling og gjennomføring av desentraliserte utdanningstilbod i samarbeid med kommunar, næringsliv, fylkeskommunen og andre utdanningsaktørar.

Regionrådet meiner òg at kompetansearbeidet må byggje på konkrete behov i kommunane og næringslivet. Kartlegging av behov må følgjast opp med tilbod som faktisk kan takast i bruk av arbeidsgjevarar og tilsette. Det er særleg viktig å styrkje samanhengen mellom utdanningsinstitusjonane, fylkeskommunen, kommunane, NAV, partane i arbeidslivet og næringslivet.

Strategien bør følgjast opp med tydeleg gjennomføring. Det bør kome klart fram kven som har ansvar for tiltaka, korleis dei skal finansierast, og korleis ein skal sikre at tilbod og verkemiddel når ut til heile fylket. Setesdal regionråd meiner dei interkommunale politiske råda kan vere viktige regionale samarbeidspartnarar i oppfølginga av strategien.

Setesdal regionråd registrerer at fylkeskommunen allereie arbeider med strukturar og samarbeidsarenaer på kompetansefeltet, mellom anna gjennom vedtak i fylkestinget i desember 2025. Regionrådet er positiv til dette, men vil peike på at slike ordningar må ha reell kontakt med dei ulike regionane. Arbeidet bør bidra til mobilisering, rekruttering og oppfølging av studentar og arbeidsgjevarar også ute i distrikta.

Setesdal regionråd støttar Regional kompetansestrategi for Agder 2030. For at strategien skal lukkast i heile Agder, må han sikre reell tilgang til utdanning i distrikta, tett kopling mellom kompetansebehov og konkrete tilbod, og ei organisering som gjev tilstadevering og oppfølging også utanfor dei største byområda.

Aftenskolen

Lær noe nytt i dag

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

DERES REF	VÅR REF	DATO
Ghazal Kawkab / Manuel Birnbrich	Benjamin Grønvold	18. september 2026

Høringsinnspill – Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Stiftelsen Aftenskolen støtter hovedretningen i høringsforslaget. Vårt innspill er enkelt: fylkeskommunen bør bruke den opplæringskapasiteten som allerede finnes i regionen, i stedet for å bygge opp egen. Vi viser til tre konkrete erfaringer nedenfor.

Om avsender

Stiftelsen Aftenskolen er en ideell voksenopplæringsaktør i Kristiansand, tilknyttet studieforbundene under Kunnskapsdepartementet og regulert gjennom voksenopplæringsloven. Vi tilbyr norskopplæring og fag- og yrkesopplæring for voksne i Agder, blant annet teoriopplæring for praksiskandidater og kurs under Kompetansepluss-ordningen.

Daglig leder Benjamin Grønvold er også Kompetanseforbundets regionale representant i Agder. Kompetanseforbundet leverer eget høringssvar med de strategiske innspillene fra studieforbundene, og vi stiller oss bak det. Dette innspillet handler om praksis: hva samarbeid mellom fylkeskommunen og en ideell tilbyder faktisk gir.

Hovedbudskap

Strategien peker på mangel på fagarbeidere, særlig i helse og omsorg, og på at flere voksne må kunne fullføre opplæring ved siden av jobb. Kapasiteten til å møte

Stiftelsen Aftenskolen
Universitetsveien 19
4630 Kristiansand
Org.nr. 927 408 236

aftenskolen.no
kontakt@aftenskolen.no

dette finnes allerede: godkjente tilbydere, ferdig utviklede opplæringsløp og fagfolk som vil undervise. Det som mangler, er systematikk i å bruke den. Strategien bør slå fast at fylkeskommunen skal vurdere eksterne ideelle tilbydere der det gir raskere oppstart eller lavere kostnad enn egen utbygging.

Erfaring 1: To helsefagkurs høsten 2026

I høst leverer Aftenskolen to kurs i helsearbeiderfaget for voksne i samarbeid med Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune: ett fysisk kveldskurs i Kristiansand og ett virtuelt kurs på dagtid. Kursene gir teoriopplæring frem mot fagbrev for voksne som står i arbeid.

Kostnaden er lavere enn fylkeskommunens eget estimat for tilsvarende opplæring i egen regi. Lærerne kommer fra Kvadraturen videregående skole og ønsket selv å undervise voksne på kveldstid. Kompetansen fantes altså allerede i fylkeskommunens system. Samarbeidet ga den en kanal ut til deltakere de ordinære tilbudene ikke nådde.

Erfaring 2: Eksamensrettede kurs i 2025 – resultater over privatistsnittet

I 2025 gjennomførte Aftenskolen opplæring i helsearbeiderfaget med midler fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Vi laget korte, eksamensrettede kurs som koblet seg på opplæringen som allerede foregikk i kompetanseskolene, i stedet for å bygge et parallelt løp. Tilbakemeldingene var svært gode, særlig fra Sam Eyde videregående skole. Eksamensresultatene lå over gjennomsnittet blant privatister i HEA3103.

Modellen er overførbar: korte, målrettede kurs fra en ekstern tilbyder som forsterker det offentlige løpet, gir målbart bedre resultater uten ny struktur.

Erfaring 3: Nettskolen – ikke bygg det som allerede er bygget

Aftenskolen har over flere år bygget komplette nettbaserte utdanningsløp i helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Løpet i barne- og ungdomsarbeiderfaget er delvis utviklet med tilskuddsmidler fra Agder fylkeskommune.

Dette er ikke digitaliserte klasseromskurs. Vi har laget fulle digitale, interaktive læremidler og undervisningsopplegg som kombinerer virtuelle samlinger og stedsbasert opplæring med asynkrone læringsaktiviteter og mentoroppfølging. Alt er utviklet med digital pedagogikk fra grunnen og prøvd ut over tid med reelle deltakere. Kursene har komplette læremidler og lærerveiledninger – en lærer kan ta opplegget i bruk uten å utvikle noe selv. Oppleggene er dessuten bygget slik at de enkelt kan inkorporeres i driften av fylkeskommunens nettskole.

Da gir det ikke mening at fylkeskommunen bruker penger på å utvikle egne nettkurs i disse fagene. Bruk ressursene som allerede er bygget – og som fylkeskommunen selv har vært med på å finansiere – gjerne i tett samarbeid der fylkeskommunen setter kvalitetskrav og vi står for innhold og gjennomføring.

Hva vi ber om

1. Gjør samarbeid med ideelle tilbydere til fast praksis. Når fylkeskommunen mangler kapasitet innen opplæring for voksne, skal det vurderes om godkjente ideelle aktører kan levere raskere eller rimeligere. Helsefagkursene i 2026 og de eksamensrettede kursene i 2025 kan brukes som modell.
2. Ikke utvikle nettkurs i fag der ferdige løp finnes. Kartlegg hvilke digitale utdanningsløp som allerede eksisterer hos regionens tilbydere før det investeres i egne.
3. Regn den eksisterende kapasiteten inn i kunnskapsgrunnlaget. De ideelle tilbydernes løp, lærerkrefter og godkjenninger må telles med når regionens samlede kapasitet vurderes.
4. Inviter tilbyderne inn i gjennomføringen. Aftenskolen deltar gjerne når strategien skal omsettes i konkrete tiltak.

Avslutning

Erfaringene fra 2025 og 2026 viser det samme: tett samarbeid gir mer opplæring per krone, raskere oppstart og bedre resultater. Vi takker for muligheten til å gi innspill og bidrar gjerne til at dette blir regelen i det regionale kompetansearbeidet, ikke unntaket.

Med hilsen
Stiftelsen Aftenskolen

Benjamin Grønvold
Daglig leder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Høringsinnspill: Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Et tydeligere systemperspektiv på inkludering, fullføring og kompetanse

Til: Agder fylkeskommune
Fra: Stiftelsen Flexid
Dato: 28. august 2026
Høringsfrist: 18. september 2026

Stiftelsen Flexid støtter hovedretningen i strategien og ambisjonene om økt fullføring, bedre kompetanseutnyttelse og sterkere deltakelse i arbeidslivet. Vi konsentrerer vårt innspill om de delene som berører vårt fagfelt: hvordan barn, unge og voksne med krysskulturelle erfaringer blir møtt, forstått og fulgt opp i utdanning, kvalifisering og overgangen til arbeidslivet.

Flexids erfaring er at språk og formelle kvalifikasjoner er viktige, men ikke tilstrekkelige. Muligheten til å lykkes påvirkes også av forventningene en møter, relasjonene rundt den enkelte, hvordan skjønn utøves, og om tjenester og virksomheter klarer å se og bruke hele kompetansen mennesker har med seg. Strategien bør derfor ha et tydelig tosidig kompetanseperspektiv: Den enkelte skal få utvikle sin kompetanse, og systemene skal ha kompetanse til å anerkjenne, mobilisere og følge den opp.

1. Strategi 1.2.3 og 1.2.4 – fra kvalifisering alene til mobilisering av kompetanse

Norskopplæring og prekvalifisering er avgjørende for mange nyankomne. Samtidig blir tiltaket for smalt når kompetanseutfordringen i hovedsak plasseres hos den enkelte innvandrer. Medbrakt kompetanse kan bli stående ubrukt, ikke fordi den mangler, men fordi den ikke kartlegges, anerkjennes eller kobles til regionale behov. Sammenhengende og individuelt tilpassede løp forutsetter dessuten at NAV, kommunene, fylkeskommunen og virksomhetene har felles forståelse, tydelig ansvar og kompetanse til å samarbeide på tvers.

Strategien bør også skille tydeligere mellom grupper med ulike behov. Norskfødte med innvandrerforeldre har ikke nødvendigvis behov for integrering eller norskopplæring, men kan møte barrierer knyttet til nettverk, forventninger og diskriminering. Et presist tiltak må derfor romme både kvalifisering, kompetanseutnyttelse og likeverdige muligheter.

> **FORSLAG TIL PRESISERING AV TILTAK 1.2.3**
> NAV Agder, kommunene i Agder og Agder fylkeskommune skal samarbeide om sammenhengende og individuelt tilpassede kvalifiseringsløp. Samarbeidet skal omfatte tilstrekkelig norskopplæring og nødvendig prekvalifisering, kartlegging og anerkjennelse av medbrakt kompetanse og styrking av tjenestenes og virksomhetenes kapasitet til å identifisere, utvikle og bruke kompetansen. Arbeidet skal ta høyde for at ulike grupper møter ulike barrierer, blant annet knyttet til nettverk, forventninger og diskriminering.
>
> **FORSLAG TIL TILLEGG I TILTAK 1.2.4**
> Opplæringen bør ta utgangspunkt i den innsattes samlede livssituasjon, tidligere erfaringer med utdanning og arbeid og barrierer for deltakelse. For innsatte med krysskulturell bakgrunn bør relevante tiltak også gi rom for å styrke identitet og tilhørighet og for å ta i bruk krysskulturelle erfaringer som ressurser. Dette kan styrke motivasjonen og forutsetningene for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse etter endt soning.

2. Strategi 1.3 – inkluderende praksis må inngå i forståelsen av kvalitet

Strategien legger vekt på trygge læringsmiljøer, mestring, læreplasser og oppfølging i kritiske overganger. Dette er gode prioriteringer. Men kvalitet skapes ikke bare gjennom tiltak rettet mot eleven. Den skapes også i møtet med ledere, lærere, rådgivere og støttetjenester – i forventningene som formidles, i hvordan språklige behov forstås, i skole–hjem-samarbeidet og i måten rasisme og diskriminering håndteres på.

Rapporten om strukturell rasisme i Kristiansand viser at lave og stereotype forventninger, ulik praktisering av språklige rettigheter og usikkerhet blant ansatte kan få konkrete følger for elevenes læring, tillit og valg. Den viser også at flerspråklighet og krysskulturelle erfaringer ikke alltid blir anerkjent som ressurser. Dette er ikke et argument for et eget spor for «minoritetselever», men for at praksisnær mangfoldskompetanse må inngå i kvalitetsutviklingen i den ordinære opplæringen.

> **FORSLAG TIL TILLEGG I TILTAK 1.3.1**
> Høy kvalitet forutsetter at ledere, lærere, rådgivere og relevante støttetjenester utvikler praksisnær kompetanse i inkluderende praksis som styrker identitet, tilhørighet og mestring, ivaretar krysskulturelle erfaringer og flerspråklighet som ressurser, og forebygger rasisme og diskriminering.

Tiltak 1.3.3 og 1.3.4 bør samtidig favne mer enn antall læreplasser og generell overgangsoppfølging. Tilgang til familie- og arbeidslivsnettverk er ulikt fordelt, og oppfølgingen kan oppleves uoversiktlig når flere aktører deler ansvaret. Samarbeidet bør derfor sikre transparente og likeverdige formidlingsprosesser, yrkesrettet arbeidsspråk der det er behov, oppfølging som kompenserer for ulik tilgang til nettverk, og tydelige rutiner når lærlinger opplever diskriminering eller mangelfull oppfølging.

3. Strategi 2.1.1 og gjennomføring – kunnskap om hva som virker, for hvem

Kompetansebarometre og registerdata er nødvendige for å se utviklingen i fullføring, sysselsetting og arbeidskraftbehov. De sier mindre om hvorfor noen faller fra, arbeider under sitt kompetansenivå eller mister tillit og tilhørighet i møte med systemene. Skal kunnskapsgrunnlaget gi bedre beslutninger, må det også fange erfaringene i overgangene mellom skole, kvalifisering, læreplass og arbeid – og belyse om tjenestene faktisk gir likeverdige muligheter.

> **FORSLAG TIL TILLEGG I TILTAK 2.1.1**
> Kunnskapsgrunnlaget skal også omfatte kompetanseutnyttelse, erfaringer fra kritiske overganger, brukeropplevd kvalitet, tillit og tilhørighet og barrierer i utdanningsinstitusjoner, tjenester og arbeidsliv. Der det er relevant, skal resultatene belyses særskilt for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Gjennomføringskapitlet bør følge opp dette med tydelig ansvar for prioriterte tiltak, et begrenset sett resultat- og kvalitetsindikatorer og systematisk involvering av berørte innbyggere og praksisfelt. Det bør regelmessig vurderes ikke bare om flere deltar, men om tiltakene gir likeverdige resultater og bedre bruk av kompetansen som finnes i Agder.

Avslutning

Flexid har siden 2001 arbeidet med krysskulturell identitet, tilhørighet, mestring og relasjonskompetanse blant barn, unge, foreldre og ansatte i oppvekstsektoren. Vårt hovedinnspill er at strategien bør se individet, ansatte og systemenes ansvar i sammenheng. Det vil gjøre ambisjonene om inkludering, fullføring og kompetansemobilisering mer konkrete og øke sannsynligheten for at de gir likeverdige resultater.

Warsame Abdullahi Ali
Daglig leder, Stiftelsen Flexid

Kunnskapsgrunnlag: Irene Trysnes og Katja H-W Skjølberg mfl. (2024), Strukturell rasisme i Kristiansand kommune.

STA
Studentorganisasjonen
i Agder

Deres ref.: Ghazal Kawkab
Vår ref.: Sondre Jørgensen Evjen

10.09.26, Kristiansand

Høringssvar til regional kompetansestrategi for Agder 2030

Høringssvar til Regional kompetansestrategi for Agder 2030 er avgitt av Studentorganisasjonen i Agder (STA). I den forbindelse ønsker STA å takke for muligheten til å svare på høringen.

Videre i høringssvaret ønsker STA å peke på at de foreslåtte endringene ser gode ut. Strategien er tydelig, oversiktlig og forståelig.

Vi i STA er spesielt fornøyde med punkt 3.2 koble studenter og arbeidsliv. Dette er noe vi aktivt jobber med både som organisasjon og i fellesskap med universitetet. Vi mener at dette er en av de beste og enkleste måtene å beholde kompetansen i regionen på. Strategien er godt formulert, og underpunktene er i tråd med hva vi selv ønsker at studentene skal få tilbud om og mulighet til.

Gjennomføringen av strategien virker også gjennomtenkt og gjennomførbart. Vi er enige i hva strategien sier og hvordan det er planlagt at den skal gjennomføres. Det er fint at så mange aktører er tenkt inn i gjennomføringsprossessen av strategien da det er et kollektivt samarbeid som må til for å heve og beholde kompetansen i regionen.

Med vennlig hilsen

Karen Elise Stenersen
Leder
Studentorganisasjonen i Agder (STA)

AGDER FYLKESKOMMUNE

Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Vår ref:	Deres ref:	Saksbehandler:	Vår dato:
26/11920-2		Erle Wright Severinsen erle.wright.severinsen@uia.no	18.09.2026

Høringssvar fra Universitetet i Agder på revidert regional kompetansestrategi for Agder 2030

Universitetet i Agder takker for muligheten til å komme med høringssvar på revidert regional kompetansestrategi for Agder.

Det er positivt at en åpen og inkluderende prosess ligger til grunn for arbeidet, som innspillsmøtet fylkeskommunen arrangerte våren 2026 der UiA deltok. UiA har lagt til rette for bilaterale møter med relevante vitenskapelige miljøer som møte med UiAs representant, Leif Skiftenes Flak, i Kompetansebehovsutvalget 2025 «*Framtidig kompetansebehov: Hvilken kompetanse trenger Norge for å lykkes med digital omstilling*».

Saksbehandler på UiA har hatt dialog med saksbehandler i fylkeskommunen der blant annet det pågående arbeidet ved UiA knyttet til revidering av utviklingsavtalen med Kunnskapsdepartementet har blitt diskutert. UiA velger å gi et høringssvar som oppsummerer våre mest sentrale innspill.

Høringsinnspill fra Universitetet i Agder:

1. UiAs strategi og utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet (KD) har flere mål som sammenfaller med målene i den regionale kompetansestrategien.
    - Universitetet i Agder er en betydelig kunnskapsleverandør i regionen. Skal vi evne å få til de store løftene regionen trenger, er vi avhengig av sammenheng i mål og strategier.
2. Som en relevant regional tilbyder, er UiA positive til å delta i en strukturert dialogarena om regional kompetanseutvikling.
3. UiA støtter et regionalt samarbeid om analyse.
4. UiA er avhengige av andre aktører i «kompetansekjeden» for å nå våre mål. UiA foreslår at punktet knyttet til «Strategi 1.3 Alle elever fullfører sitt opplæringsløp» suppleres med at elevene i tillegg til å fullføre sitt opplæringsløp, *skal være rustet til videre utdanning eller arbeidsliv etter*

videregående opplæring. Jamfør det pågående arbeidet med studieforberedthet i regi av HK-dir.

5. UiA er opptatt av gode sammenhenger fra barnehage/grunnskole til arbeidsliv.
    - Universitetet i Agder ønsker fortsatt godt samarbeid for best mulig overganger i utdanningsløpet til barn og unge, og i overgangen mellom utdanning og arbeid. Skal vi lykkes med å møte samfunnsendringene er vi avhengig av kunnskapsdeling, tett dialog og samarbeid om både utfordringer og mulighetsrom.

I tillegg har saksbehandler gitt konkret innspill til endring av tekst til saksbehandler i fylkeskommunen. Vi er selvstendige aktører som ønsker sterkt og nært samarbeid, men som ikke kan pålegge hverandre føringer i egen drift. Endringsforslag merket med rødt.

Gjennomføring
For å realisere kompetansestrategiens mål og strategier kreves et bredt og forpliktende samarbeid mellom utdannings- og opplæringsaktører, arbeidslivet, partene i arbeidslivet, regionale utviklingsaktører, NAV Agder, kommunene i Agder og Agder fylkeskommune, med tydelig ansvarsfordeling.
Samarbeidet skal bygge på felles prioriteringer ~~og tydelig ansvarsfordeling~~. Agder fylkeskommune skal ta en koordinerende rolle i etablering og videreutvikling av arenaer for samarbeid, dialog og kunnskapsdeling~~, slik at tiltakene i strategien blir integrert i aktørenes planer og praksis~~.
Det skal legges vekt på fleksible løsninger som gjør det mulig å tilpasse innsatsen til endrede behov i arbeidslivet, og som bidrar til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Med vennlig hilsen

Erle Wright Severinsen
seniorrådgiver
Ledelsens stab

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: Ledelsens stab v/Christiane Marie Ødegård
AGDER FYLKESKOMMUNE v/Ghazal Kawkab

Utdanningsforbundet Agders høringsinnspill: Regional kompetansestrategi for Agder

- Utdanningsforbundet Agder mener innholdet i kompetansestrategien beskriver godt både status og utfordringer knytta til fullføring i videregående opplæring, sysselsettingsgrad, graden av utenforskap m.m., men den blir tidvis utydelig og overordna når det gjelder hva man mener må til for at man skal oppnå målsettingene. Strategien inneholder svært mange plussord og overordna formuleringer om hvordan situasjonen i Agder bør være. Utdanningsforbundet Agder mener fylkeskommunen bør anstrenge seg for å gjøre strategien mer konkret når det gjelder hva man skal gjøre for å komme nærmere målene i *Regionplan Agder 2030*.

- Som fylkeslag i Norges største fagorganisasjonen for lærere, vil Utdanningsforbundet Agder påpeke viktigheten av at det sikres medbestemmelse etter Hovedavtalen når målsettinger og strategier skal operasjonaliseres og settes ut i livet. Tariffavtaler må respekteres og overholdes, og det må inngås avtaler mellom arbeidsgivere og fagforeningene når eksisterende avtaleverk ikke dekker de faktiske dilemmaene som kan oppstå, særlig når behovet om «fleksibilitet» utfordrer gjeldende lov- og avtaleverk – for eksempel knytta til beregning av arbeidstid og overtidsbetaling.

- Når det gjelder kompetansestrategiens hovedmålsettinger med underpunkter, så vil Utdanningsforbundet Agder spesielt kommentere følgende:
    - Strategien om å få til en **helhetlig karriereveiledning** støttes. I dette arbeidet er det viktig at rådgiverne på de videregående skolene og ansatte i Karriere Agder involveres fortløpende.
    - Strategien om **økt tilgang til utdanning og opplæring** støttes. Opplæring må gis etter reglene i opplæringsloven, og det må sikres at det er kvalifiserte lærere som har det faglige ansvaret for opplæringen. Fagorganisasjonene må involveres i planlegging og etablering av opplæring i regi av Nettskolen i Agder og eventuelle andre desentraliserte opplæringstilbud.
    - Målsettingen om at alle **elever fullfører opplæringsløpet** støttes på et prinsipielt grunnlag, men Utdanningsforbundet Agder setter spørsmålstegn ved om strategiene for å nå dette målet er mange nok og kraftige nok. Tett oppfølging, fleksible og modulbaserte utdanningsløp er vel og bra, men i befolkningen generelt er det til enhver tid personer som har til dels store utfordringer av faglig, sosial og helsemessig art. Dette gjelder også for elever og lærlinger i Agder-skolen. At alle skal fullføre opplæringsløpet er en edel målsetting, men er det en realistisk målsetting? I så fall er det tvingende nødvendig at det bevilges betydelige økonomiske midler til arbeidet med å nå en slik målsetting. Nok kapasitet og nødvendig kompetanse må kobles sammen – og det må finansieres. Å få bortimot alle elever og lærlinger – inkludert de med store faglige, sosiale og helsemessige utfordringer – kvalifiserte for arbeidslivet, vil kreve økonomiske ressurser av en størrelsesorden som trolig vil være svært krevende å få gjennomslag for politisk. Dersom en større andel av denne gruppa elever og

lærlinger blir kvalifisert for arbeidslivet, er det sannsynlig at mange av dem også vil ha behov for tettere oppfølging som arbeidstakere enn det arbeidsplassene i privat og offentlig sektor kan tilby i dag. Det vil kreve både økonomiske prioriteringer og holdningsendringer å sikre at alle de som formelt sett blir kvalifisert for arbeidslivet skal oppleve gode levekår gjennom reell integrering i arbeidslivet. I tillegg må man trolig også akseptere at det samlede sykefraværet i arbeidslivet øker.

VOFO
VOKSENOPPLÆRINGSFORBUNDET
STUDIEFORBUNDENES INTERESSEORGANISASJON

Agder fylkeskommune

18. september 2026

Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) takker for muligheten til å gi innspill til forslag til regional kompetansestrategi for Agder 2030. Vofo er studieforbundenes interesseorganisasjon og arbeider for å fremme organisert læring ved siden av det formelle utdanningssystemet.

Vofo støtter strategiens mål om økt sysselsetting, bedre samsvar mellom kompetansetilbud og samfunnets behov og en samlet innsats for å tiltrekke og beholde kompetanse. Strategien har et relevant utfordringsbilde og legger stor vekt på samarbeid, fleksible opplæringstilbud, inkludering og livslang læring. Samtidig mener vi at planen i for liten grad anerkjenner studieforbundene og den organiserte læringen i frivillig sektor som en del av det regionale kompetansesystemet. Strategiens aktøroversikt omtaler frivillig sektor, men gir ikke studieforbundene en tydelig rolle som utdannings- og opplæringsaktører.

Studieforbundene arrangerte i 2025 2910 kurs for 27 408 deltakere i agder[1].

Sammendrag av Vofos prioriterte standpunkter

1. **Strategi 1.2 og 2.2 må utvides slik at studieforbund og frivillige organisasjoner må inngå som et eget virkemiddel.**
2. **Gjennomføringen må sikre fast medvirkning fra studieforbundene og frivillig sektor, og kunnskapsgrunnlaget må også omfatte kompetanseutvikling, deltakelse og læringsbehov utenfor det formelle utdanningssystemet.**

Studieforbundene er en del av kompetanseinfrastrukturen

Strategien omtaler frivillig sektor som en arena for blant annet inkludering, språkpraksis og sosial deltakelse. Dette er positivt, men frivillige organisasjoner er også viktige læringsarenaer.

Studieforbundene er en infrastruktur for organisert læring i frivillige organisasjoner og lokalsamfunn. De kobler offentlige midler til studieplaner, pedagogisk veiledning, kvalitetssikring, dokumentasjon, kursbevis og lokal gjennomføring. Disse støttefunksjonene gjør det mulig å tilby lavterskel, planlagt og etterprøvbar læring utenfor det formelle utdanningssystemet.

Denne læringen kan bidra til faglige og praktiske ferdigheter, mestring, inkludering, kulturarv, organisasjonskompetanse, demokratisk praksis, lokal kapasitet og frivillig mobilisering. Mange tilbud ivaretar flere formål samtidig. Språktrening kan bidra til både kompetanseutvikling, inkludering og deltakelse, mens opplæring i beredskap, organisasjonsarbeid eller digitale ferdigheter kan ha verdi både i arbeidslivet og i lokalsamfunnet.

[1] https://www.vofo.no/statistikk/alle/agder

Vofo foreslår derfor at studieforbundene omtales særskilt i strategiens oversikt over aktører og roller.

1. **Merknad til strategi 1.2: Økt tilgang til utdanning og opplæring**

Vofo støtter strategiens vektlegging av fleksible, desentraliserte og tilpassede opplæringstilbud. Tiltakene under strategi 1.2 er imidlertid i hovedsak knyttet til videregående opplæring, fagskoler, høyskoler og universiteter.

For mennesker som står utenfor arbeidslivet, har lav formell utdanning eller trenger en gradvis vei videre, kan korte og lokalt tilgjengelige læringstilbud være et viktig første skritt. Opplæring Frivillig voksenopplæring kan gi deltakerne mulighet til å oppleve mestring, utvikle ferdigheter og bli motivert for videre læring. Vofo har tidligere framhevet at slike tilbud finnes lokalt og kan supplere formell utdanning og arbeidsrettet kvalifisering for eksempel gjennom mestringskurs i studieforbundet funkis[2].

Organisert læring i frivillig sektor skal ikke erstatte det offentliges ansvar for utdanning og kvalifisering. Den kan imidlertid supplere formelle tilbud, redusere terskelen for deltakelse og bidra til at flere finner en vei videre til utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse.

Vofo foreslår følgende nye punkt:

1.2.5 Organisert læring i frivillig sektor

Agder fylkeskommune skal samarbeide med studieforbundene og frivillige organisasjoner om å utvikle tilgjengelige og lokalt forankrede læringstilbud. Tilbudene skal supplere formell utdanning og bidra til mestring, inkludering, grunnleggende ferdigheter, språkpraksis, samfunnsdeltakelse og motivasjon for videre læring.

Merknad til strategi 2.1: Samhandling og kartlegging av kompetansebehov

Vofo støtter ambisjonen om et kontinuerlig oppdatert kunnskapsgrunnlag og strukturert samhandling mellom kompetanseaktørene i Agder.

Kartleggingen av kompetansebehov bør ikke bare bygge på etterspørselen etter arbeidskraft og vurderinger fra formelle utdanningsinstitusjoner. Frivillige organisasjoner og lokale kursarrangører møter mennesker med ulike forutsetninger og fanger opp læringsbehov og barrierer som ikke nødvendigvis blir synlige i arbeidsmarkedsstatistikken.

Studieforbundene har kontakt med organisasjoner, fagmiljøer og lokale kursarrangører på tvers av kommuner og samfunnsområder. De kan bidra med kunnskap om blant annet:

- lokale læringsbehov og deltakelseshindringer
- behov for språk- og inkluderingsrettede tilbud
- organisasjons- og demokratikompetanse
- digital kompetanse og digital dømmekraft
- beredskap, førstehjelp og lokal mobilisering
- praktiske ferdigheter, kulturkunnskap og kulturarv

[2] https://www.funkis.no/

Vi foreslår følgende tillegg til punkt 2.1.1:

Studieforbundene og relevante frivillige organisasjoner skal inngå i den strukturerte samhandlingen og bidra med kunnskap om lokale læringsbehov, barrierer for deltakelse og kompetanseutvikling utenfor det formelle utdanningssystemet.

Merknad til strategi 2.2: Kompetanseutvikling i henhold til arbeidslivets behov

Kompetansestrategien skal møte både arbeidslivets og samfunnets behov. Vofo mener derfor at overskriften til strategi 2.2 blir for snever.

Kompetanse utvikles på tvers av utdanning, arbeid, fritid og frivillig engasjement. Opplæring i blant annet ledelse, styrearbeid, samarbeid, beredskap, språk og digitale ferdigheter kan være relevant både i arbeidslivet og for deltakelse i lokalsamfunnet.

Vi foreslår følgende endrede overskrift:

Strategi 2.2 Kompetanseutvikling i henhold til samfunnets og arbeidslivets behov

Vi foreslår også følgende tillegg til punkt 2.2.1:

Studieforbundene og frivillige organisasjoner skal involveres når deres læringstilbud kan supplere formelle utdanningstilbud og bidra til å møte regionale og lokale kompetansebehov.

Merknad til strategi 3.1: Partnerskap for regional utvikling

Vofo støtter målet om å etablere et helhetlig økosystem for kompetanseutvikling, innovasjon og tilgang på arbeidskraft.

Et helhetlig kompetansesystem må også omfatte den organiserte læringen som skjer i frivillig sektor. Studieforbundene kan bidra til å omsette regionale prioriteringer til konkret læringsaktivitet gjennom medlemsorganisasjoner og lokale kursarrangører.

Vofo foreslår følgende tillegg til punkt 3.1.1:

De strukturerte dialogarenaene skal inkludere studieforbundene og frivillig sektor som kompetanseaktører og samarbeidspartnere i utvikling og lokal gjennomføring av læringstiltak.

Aktører og roller i det regionale kompetansearbeidet

Studieforbundene er ikke uttrykkelig nevnt i strategiens oversikt over aktører. Dette skaper uklarhet om deres rolle i kompetansearbeidet.

Vofo foreslår at følgende avsnitt tas inn:

Studieforbundene

Studieforbundene er en infrastruktur for organisert læring i frivillige organisasjoner og lokalsamfunn. De kobler offentlige tilskudd til studieplaner, pedagogisk veiledning, kvalitetssikring, dokumentasjon, kursbevis og lokal gjennomføring. Studieforbundene bidrar til at frivillige organisasjoner kan tilby tilgjengelig, planlagt og etterprøvbar læring utenfor det formelle utdanningssystemet. Aktiviteten bidrar blant annet til kompetanse, mestring, inkludering, kulturarv, organisasjonsutvikling, demokratisk deltakelse, beredskap og frivillig mobilisering.

Gjennomføring

Strategien legger til grunn et bredt og forpliktende samarbeid. Gjennomføringsdelen bør tydeliggjøre hvordan studieforbundene og frivillig sektor skal involveres i oppfølgingen.

Vofo foreslår følgende tillegg:

Agder fylkeskommune skal etablere regelmessig dialog med studieforbundene og relevante frivillighetsaktører om oppfølging av kompetansestrategien. Dialogen skal brukes til å identifisere læringsbehov, utvikle samarbeidstiltak og følge opp hvordan organisert læring i frivillig sektor bidrar til strategiens mål.

Avslutning

Vofo støtter hovedretningen i Regional kompetansestrategi for Agder 2030. Strategiens mål nås best dersom hele bredden av læringsarenaer i regionen mobiliseres.

Studieforbundene representerer en eksisterende infrastruktur for lokal, fleksibel og organisert læring. En tydeligere inkludering av studieforbundene i aktøroversikten, kompetansesamarbeidet og gjennomføringen vil styrke Agders mulighet til å nå innbyggere som ikke alltid nås gjennom det formelle utdanningssystemet.

Vofo stiller gjerne sin kompetanse og sitt nettverk til disposisjon i det videre arbeidet med strategien.

Med hilsen
Voksenopplæringsforbundet

Stian Juell
generalsekretær

Torgeir Toppe
politisk seniorrådgiver

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Til Agder fylkeskommune, postmottak@agderfk.no

Fra: Østre Agder IPR

Innspill til høring – Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Østre Agder IPR takker for muligheten til å gi innspill til Regional kompetansestrategi for Agder 2030.

Vi stiller oss positive til strategien og vil berømme fylkeskommunen for et solid kunnskapsgrunnlag og en god analyse av de sammensatte utfordringene regionen står overfor. Strategien tydeliggjør behovet for nye tilnærminger og alternative løsninger for å møte fremtidens kompetansebehov. Vi vil også fremheve det gode arbeidet som er gjort med å etablere samspillsarenaer og sikre bred involvering i utarbeidelsen av strategien.

Særlig ønsker vi å understreke betydningen av at strategien kobler kompetanseutfordringene til utenforskap og behovet for å mobilisere den betydelige arbeidskraftreserven som finnes i Agder. Arbeidslivets kompetansebehov, de demografiske utfordringene og utenforskapet er tett sammenvevde utfordringer som må møtes gjennom en helhetlig innsats.

Østre Agder samarbeidet mener det er nødvendig å tenke nytt om hvordan utdanning og kompetanseutvikling tilbys. Tradisjonelle utdanningsløp når ikke nødvendigvis alle målgrupper, og dersom Agder skal lykkes med å mobilisere arbeidskraftpotensialet i regionen, må utdanningssystemet i større grad tilpasses ulike livssituasjoner og behov. Samfunnet har endret seg betydelig, og teknologiske muligheter gjør det mulig å utdanne og kvalifisere mennesker gjennom andre metoder og mer fleksible løsninger enn tidligere.

Dette gjelder ikke bare etter- og videreutdanning, men også grunnutdanninger der det er stort behov for arbeidskraft i distriktene. Distriktsvennlige, fleksible og samlingsbaserte utdanningstilbud bør derfor prioriteres når det er mulig. Erfaring tilsier at planlegging, gjennomføring og administrasjon av slike tilbud ofte fungerer best når de forankres regionalt, der kontakten mellom utdanningsinstitusjoner, kommuner, næringsliv og øvrige aktører er sterkest. Østre Agder mener derfor at dette bør følges opp regionalt, med støtte og koordinering fra fylkeskommunen.

Videre vil vi løfte fram betydningen av gode ordninger for å tilby generell studiekompetanse (GSK) for voksne. Slike tilbud kan være avgjørende for å kvalifisere flere til høyere utdanning og dermed bidra til å dekke viktige kompetansebehov i regionen. Dette er særlig relevant for distriktsvennlige utdanninger blant annet innen helse- og omsorgssektoren, som for eksempel sykepleierutdanning.

Karriereveiledning er et annet viktig virkemiddel. Vi mener det er behov for å øke synligheten og tilgjengeligheten til karriereveiledningstjenestene, slik at de når ut til flere enn elever og personer som allerede er i et opplæringsløp. Karriereveiledning bør i større grad rettes inn mot voksne som står

utenfor arbeidslivet, personer som ønsker omstilling, og andre grupper som kan representere et viktig arbeidskraftpotensial for regionen.

Avslutningsvis vil vi understreke at Agders evne til å møte fremtidens kompetansebehov avhenger av at vi lykkes med å inkludere flere i arbeids- og utdanningsfellesskapet. Regional kompetansestrategi Agder 2030 gir et godt grunnlag for dette arbeidet, og vi ser frem til videre samarbeid om gjennomføringen av strategien.

Med vennlig hilsen
Østre Agder Interkommunalt Politisk Råd (IPR)

Arendal 11. september 2026

Beate Skretting
leder Østre Agder IPR

sign

Siri Sølvberg Andersen
Sekretariatsleder

sign

ÅSERAL KOMMUNE
- Ei positiv kraft

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 26/00414
Saksbehandler Ellen Ubostad Haaland

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	27.08.2026	44/26
2 Kommunestyret	10.09.2026	39/26

Svar på høyring – Regional kompetansestrategi for Agder 2030

Kommunestyret har behandlet saken i møte 10.09.2026 sak 39/26

Møtebehandling
Formannskapet si innstilling vart samrøystes vedteke.

Kommunestyrets vedtak

Kommunestyret vedtek følgjande høyringssvar til Regional kompetansestrategi for Agder 2030:

Åseral kommune stiller seg positiv til regional kompetansestrategi for Agder 2030. Strategien gir eit godt og heilskapleg bilete av utfordringane regionen står overfor, og peikar på relevante mål og strategiar.

Åseral kommune vil særleg peike på følgjande:
- Det er positivt at strategien vektlegg betre samspel mellom utdanning og arbeidsliv.
- Arbeidet med å få fleire i arbeid og fleire til å fullføre utdanning er avgjerande.
- Tiltak for å utvikle, tiltrekke og halde på kompetanse er viktige for regional utvikling.
- Samhandling mellom aktørar må prioriterast vidare og konkretiserast.
- Livslang læring og fleksible utdanningstilbod er heilt sentrale verkemiddel.
- Desentraliserte utdanningstilbod er avgjerande for å sikre kompetanseutvikling og rekruttering i distriktskommunane.

Åseral kommune vil samstundes understreke behovet for:
- tydeleg ansvarsdeling mellom aktørane
- konkretisering av prioriterte tiltak
- tilstrekkelege ressursar til gjennomføring
- ei sterkare satsing på desentraliserte og samlingsbaserte utdanningstilbod i Agder
- at Universitetet i Agder tek eit særskilt regionalt ansvar for å utvikle og tilby desentraliserte utdanningar i samarbeid med kommunar, næringsliv og andre utdanningsaktørar

For distriktskommunar som Åseral er tilgang til høgare utdanning utan flytting ofte avgjerande for å møte framtidige kompetansebehov. Strategien bør derfor tydelegare løfte fram desentralisert utdanning som verkemiddel for regional utvikling, rekruttering og livslang læring.

Med desse merknadene støttar Åseral kommune strategien.